

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH GMINY
BEŁŻYCE NA LATA
2024-2031

1. WPROWADZENIE	3
1.1 UWARUNKOWANIA STRATEGII ORAZ PODSTAWY PRAWNE	3
1.2 ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	4
2. OGÓLNA CHAREKTERYSTYKA GMINY BEŁŻYCE	4
2.1 DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ	6
2.2 ZASOBY INSTYTUCJONALNE	9
2.2.1 INSTYTUCJE W ZASOBACH GMINY	9
2.2.2 INDETYFIKACJA INSTYTUCJI	10
2.2.3 SEKTOR NGO	12
2.2.4 INSTYTUCJE POWIATOWE Z SIEDZIBA NA TERENIE GMINY BEŁŻYCE	16
2.2.5 INSTYTUCJE WOJEWÓDZKIE	16
2.2.6 POZOSTAŁE INSTYTUCJE	16
2.2.7 ZASOBY LOKALOWE W GMINIE BEŁŻYCE	17
2.2.8 ANALIZA PRZESTRZENI	17
3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY BEŁŻYCE	18
3.1 BEZROBOCIE	19
3.2 UZALEŻNIENIA	21
3.3 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	21
3.4 UBÓSTWO	22
3.5 SENIORZY	23
3.6 BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I W PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO	24
4. ANALIZA ANKIET – DIAGNOZA PROBLEMÓW, POTRZEB I ZASOBÓW SPOŁECZNYCH GMINY BEŁŻYCE	30
5. PODSUMOWANIE	40
6. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ	43
7. WIZJA I MISJA POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY BEŁŻYCE NA LATA 2024-2031	48
8. CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	49
9. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII	61
10. ANALIZA RYZYKA	61
11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	63
12. ZMIANY W STRATEGII	63
13. PROGRAMY I PROJEKTY	63
14. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	63
15. SPIS TABEL I WYKRESÓW	64

1. WPROWADZENIE

1.1 UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII ORAZ PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Art. 17 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy jednoznacznie wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: „opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.:

1 diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;

2 prognozę zmian w zakresie objętym strategią;

3 określenie:

- a) celów strategicznych projektowanych zmian,
- b) kierunków niezbędnych działań,
- c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- d) wskaźników realizacji działań.

Ponadto, Strategia opracowana przez gminę ma określać usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.

Jak zostało wspomniane powyżej, na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma wpływ ustawa o pomocy społecznej, ale także m.in.:

- ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- ustawa o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa o zdrowiu publicznym,
- ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa o systemie oświaty,

- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Celem Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych Gminy Bełżyce na lata 2024-2030 jest zdiagnozowanie kwestii społecznej, **wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań**, których wdrożenie powinno, w znaczny sposób, przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na terenie Gminy Bełżyce. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

1.2. ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązania Problemów Społecznych Gminy Bełżyce na lata 2024-2030 jest zgodna z założeniami polityki odnoszącymi się do polityki społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych i programach, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym.

Dokumenty strategiczne w systematyce Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych:

Światowe i europejskie:

- Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development).

Krajowe:

- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia solidarności społecznej,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025.

Wojewódzkie:

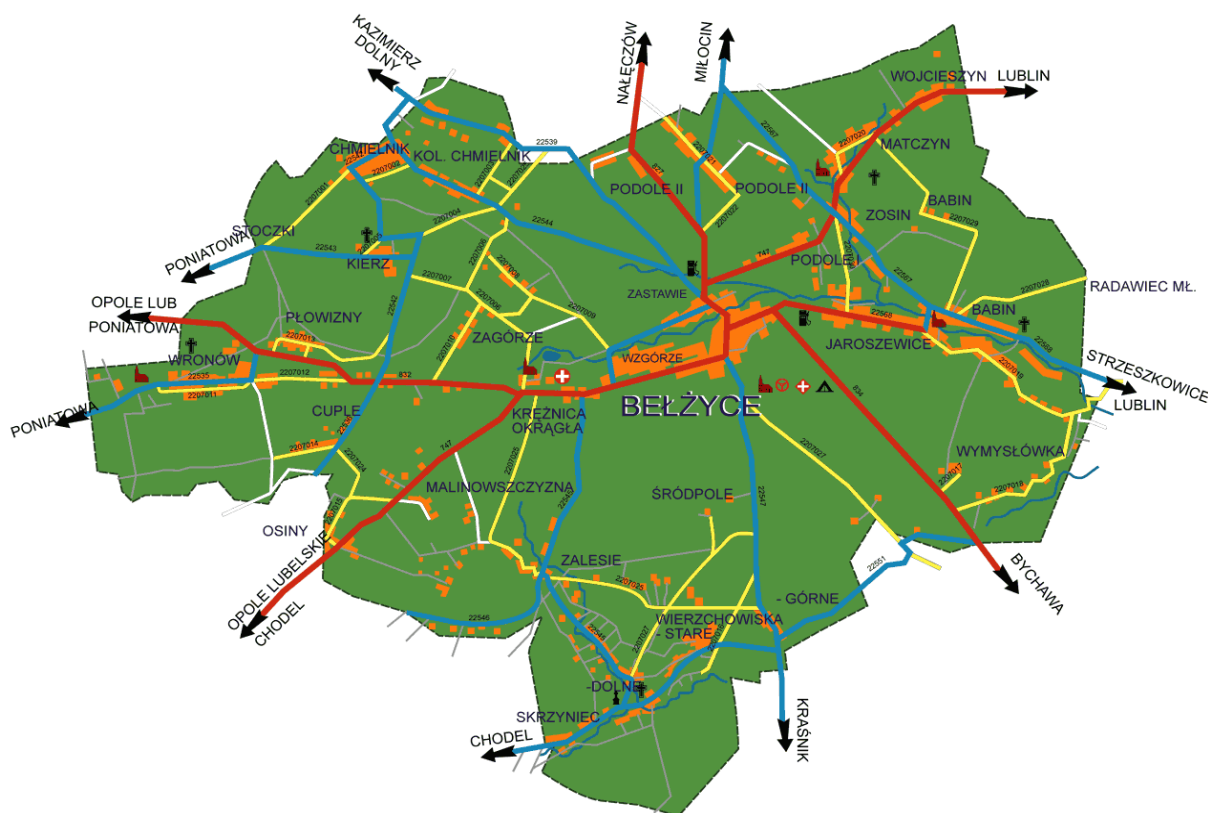
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2021-2030.

Zapisane w niniejszej Strategii cele są zgodne z zapisami wskazanymi w celach lub obszarach priorytetowych tych dokumentów.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY BEŁŻYCE

Jest to gmina miejsko-wiejska, leżąca w powiecie lubelskim. Gmina Bełżyce graniczy z gminami: Borzechów, Chodel, Konopnica, Niedrzwica Duża, Poniatowa, Wojciechów.

Powierzchnia gminy Bełżycy wynosi 133,85 km², co stanowi 7,96 % powierzchni powiatu, 0,53 % powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 95,1 osób, w powiecie 97,5 osób, w województwie 80,3 osób.

Gmina Bełżycy należy do gmin o charakterze rolniczym. 85% areału stanowią użytki rolne, w których 93,8 % stanowią grunty orne. Pozostałą część powierzchni obejmują sady 4,2%, łąki i pastwiska oraz lasy i grunty leśne stanowiące 9,4% powierzchni gminy. Z rolnictwa utrzymuje się ok. 20 % ludności, prowadząc indywidualne gospodarstwa o małej, średniej i dużej powierzchni. Liczba gospodarstw rolnych – 1585. Przeciętna powierzchnia gospodarstwa wynosi 2,9 ha.

Tabela 1. Bilans użytkowania terenów.¹

Lp.	Rodzaj użytku	Powierzchnia w ha
1	Grunty orne	10 570
2	Sady	392
3	Łąki	149
4	Pastwiska	64
Użytki rolne razem		11 175
5	Lasy	1296

¹ Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Bełżycy na lata 2018 – 2021 z perspektywą do 2025 roku

6	Pozostałe grunty	918
	Powierzchnia gruntów ogółem	13 386

Gmina Bełżyce ma charakter typowo rolniczy, o czym decyduje bardzo dobra, jakość gleb. Funkcjonuje tu wiele gospodarstw rolnych. Obszary rolnicze o dobrych jakościowo glebach to tereny zlokalizowane w otoczeniu miejscowości: Babin, Wymysłówka, Matczyn–Wojcieszyn, Jaroszewice, Chmielnik, Kolonia Chmielnik, Kierz, Zagórze, Podole. Obszary rolnicze o słabszych glebach występują w pozostałej części gminy. Strefy zalesione to część południowo-wschodnia gminy z sołectwami: Skrzyniec, Zalesie, Wierzchowiska Dolne i Stare, Wronów, Krężnica Okrągła, Malinowszczyzna.

W gminie zarejestrowanych jest 791 podmiotów gospodarczych (dane z Raportu CEIG, stan na lipiec 2024 r.). Większość funkcjonujących tutaj przedsiębiorstw to niewielkie firmy, należące do osób fizycznych. Wiodącą dziedziną działalności podmiotów gospodarczych jest handel hurtowy i detaliczny. Duży wpływ na przedsiębiorczość gminy mają również budownictwo, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby oraz pozostała działalność usługowa, przetwórstwo przemysłowe oraz transport i gospodarka magazynowa.

Poniżej wymieniono główne podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy Bełżyce

- Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o.,
- Spomasz Bełżyce SA
- MEGA Sp. z o.o. Maszyny dla przemysłu spożywczego (Bełżyce),
- „MEGA” A. Chojna, A. Kosiński, W. Sońta Spółka jawna,
- Uren Novaberry Sp. z o.o. Chłodnia owoców i warzyw w Krężnicy Okrągłej,
- Nova – Fruct Sp. z o.o. w Krężnicy Okrągłej,
- Chłodnia LST - Polska Sp. z o.o. Zakład produkcyjny w Bełżycach,
- PHRO Migroła Iwona Winiarska,
- BTH WIN Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Handlowo - Usługowe BEDMOT,
- ADMAR Sp.J Krężnica Okrągła,
- Auto Centrum,
- DREW – CHEM,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowe Usługi i Gastronomia JOLSTEF,
- CERMIX Handel hurtowy i detaliczny,
- Firma Besztak Maciej Besztak, Wymysłówka,
- Zakład Mechaniki Pojazdowej Andrzej Maciejewski,
- TOMCAR Tomasz Bednarczyk,
- „AUTO – NADWOZIA” Bednarczyk Spółka Jawna,
- Zakład Elektromechaniki Pojazdowej HANUS w Babinie,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo - Usługowe AN BIT,
- Zespół Usług Projektowych, Biuro Konstrukcyjno-Budowlane w Bełżycach,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe STAN-LUB,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe "POLMAR Wymysłówka 5,
- "FHU Stanisław" Stanisław Maliborski.

2.1.DANE O SYTUACJI DEMOFRAICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Liczba ludności gminy Bełżyce w 2023 r. wyniosła 12 779 osób, z czego 51,34% stanowiły kobiety, a 48,66% mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 7,77 % ludności powiatu, 0,63% ludności województwa. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco:

osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 20,32%,

osoby w wieku produkcyjnym 57,48%, a w wieku poprodukcyjnym 22,57%.

W stosunku do roku 2022 liczba ludności spadła o 0,47%².

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci w Gminie Bełżyce w trzech ostatnich latach obrazują poniższe tabele.

Tabela 2. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci. Rok 2023 r.²

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	250	240
4-6	209	219
7-18	846	822
Wiek produkcyjny	3 922	3394
60-64		441
65-74	665	842
75-79	165	241
80+	151	368

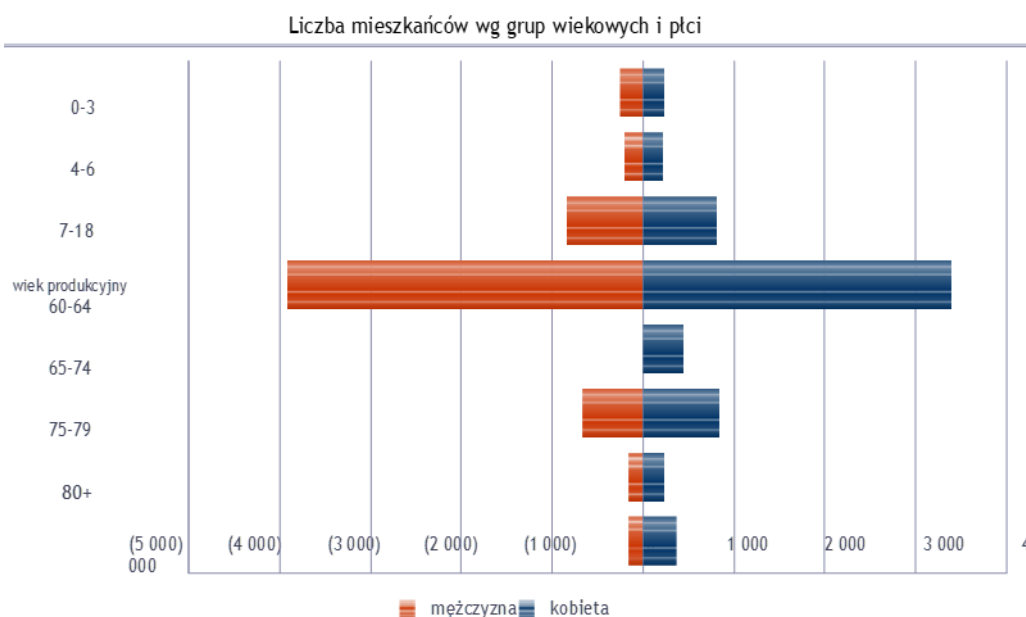

Tabela 3. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci. Rok 2022 r.³

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	249	261
4-6	199	229

² Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 r.

³ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 r.

7-18	860	812
Wiek produkcyjny	3 982	3 459
60-64		448
65-74	631	818
75-79	140	221
80+	156	363

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

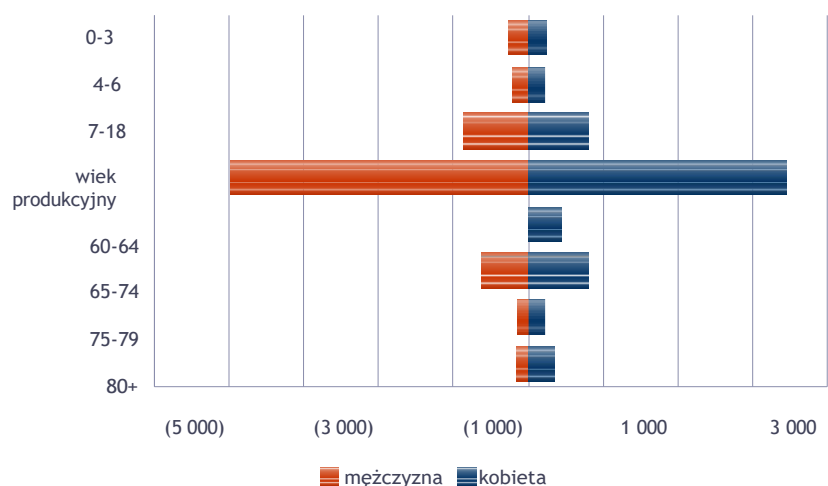

Tabela 4. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci. Rok 2021 r.⁴

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	261	290
4-6	179	201
7-18	833	768
19	71	53
Wiek produkcyjny	4 157	3 601
60-64		461
65-74	604	782
75-79	143	217
80+	164	382

⁴ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 r.

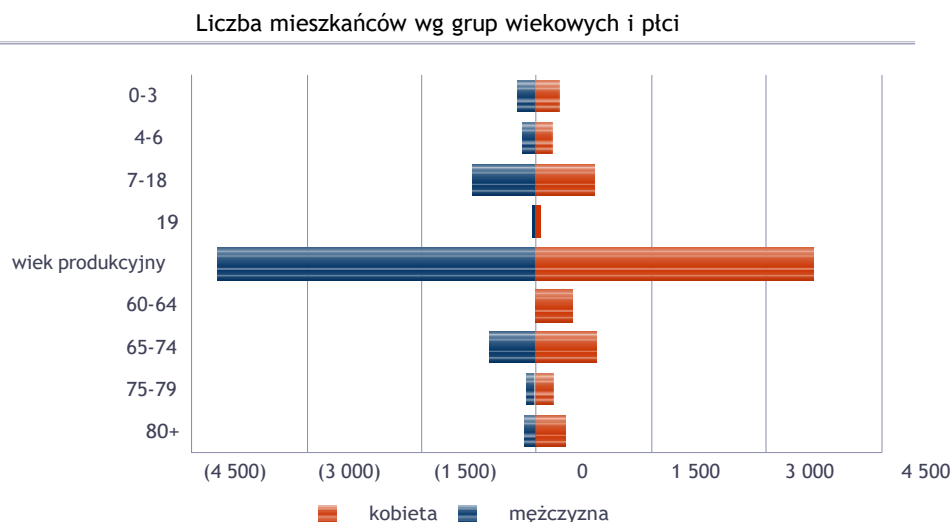

Tabela 5. Struktura ludności w gminie Bełżyce w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba ludności	12 959	12 860	12 779
Urodzenia	115	108	81
Zgony	186	128	97
Małżeństwa	112	110	96
Rozwody	32	33	34

Źródło: dane pozyskane z Urzędu Stanu Cywilnego w Bełżycach

Analizując powyższe dane można zauważyć, iż w latach 2021- 2023 liczba ludności naszej gminy zmniejsza się. Liczba urodzeń w porównywalnych latach była niższa od liczby zgonów. W 2021 roku różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów wyniosła minus 71, w 2022 roku minus 20, a w 2023 r. minus 16, co świadczy o ujemnym przyroście naturalnym. Liczba zawieranych małżeństw z roku na rok spada, natomiast wzrasta liczba rozwodów.

Z prognoz demograficznych na najbliższe lata wynika, że w gminie Bełżyce nastąpi wzrost wielkości populacji ludności w wieku poprodukcyjnym. Takie plany przekładają się na ukierunkowanie w pomocy społecznej na szeroko rozumianą pomoc osobom w podeszłym wieku, a przede wszystkim zabezpieczeniu środków finansowych na utrzymanie osób starszych w domach pomocy społecznej, zapewnieniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. W naszej gminie liczba osób kierowanych do Domów Pomocy Społecznej utrzymuje się na podobnym poziomie w stosunku do ubiegłego roku, lecz zwiększeniu ulegają wydatki ze środków samorządowych przeznaczone na koszty utrzymania tych osób.

2.2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

2.2.1 Instytucje w zasobach Gminy

W obszarze polityki społecznej na terenie gminy działa szereg instytucji, których głównym celem są działania z obszaru pomocy społecznej, a także edukacji, kultury, sportu i rekreacji.

Institucje te nie tylko realizują zadania opiekuńcze i edukacyjne, ale również wdrażają programy profilaktyczne oraz w znaczący sposób mogą wpłynąć na przeciwdziałanie problemom społecznym. W gminie Bełżycy znajdują się również instytucje, których zadaniem jest umożliwianie rozwoju kulturalnego wśród mieszkańców. Są to: Miejski Dom Kultury w Bełżycach oraz Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Bełżycach. Działania z zakresu sportu realizowane są przez Centrum Kultury Fizycznej i Sportu w Bełżycach. Oprócz instytucji kulturalnych, edukacyjnych i sportowych, w Gminie Bełżycy funkcjonują również instytucje, których celem jest pomoc mieszkańcom w przypadku spersonalizowanych problemów.

Na potrzeby diagnozy problemów uzależnień zebrano dane zastane z instytucji działających na terenie gminy. W Gminie Bełżycy działa Centrum Usług Społecznych, które realizuje poszczególne zadania:

- ✓ Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych,
- ✓ Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej,
  - ✓ Udzielanie schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego, opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale i ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującym matką, ojcem lub rodzeństwem,
- ✓ Praca socjalna,
- ✓ Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- ✓ Dożywianie dzieci,
- ✓ Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- ✓ Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- ✓ Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- ✓ Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- ✓ Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2.2.2 IDENTYFIKACJA INSTYTUCJI⁵

1. **Urząd Miejski w Bełżycach,**
ul. Lubelska 3, tel.: 81 517 27 28

⁵ Mapa zasobów instytucjonalnych Gminy Bełżycy

2. Miejski Dom Kultury w Bełżycach

ul. Tysiąclecia 26, tel.: 81 517 22 30

zajęcia muzyczne (w tym nauka gry na instrumentach), zespoły śpiewacze, chór, zajęcia plastyczne (w tym dla dzieci i dorosłych – akwarela)

3. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna

ul. Tysiąclecia 26, tel.: 81 517 23 05

filie: Babin, Matczyn, Wronów, Filia o profilu pedagogicznym; Oddział dla Dzieci, Wypożyczalnia dla Dorosłych; warsztaty, zajęcia wakacyjne.

4. Centrum Kultury Fizycznej i Sportu

sala gimnastyczna, pływalnia, hala sportowa, stadion miejski, korty tenisowe, Orlik 2012.

5. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Bełżycach

ul. Wilczyńskiego 62, tel.: 81 517 24 00

W szkole działa wolontariat uczniowski.

Uczniowie i nauczyciele szkoły czynnie włączają się w obchody rocznic historycznych, państwowych oraz lokalnych. Współpracują z Towarzystwem Regionalnym Bełżyc, organizacjami kombatanckimi, Miejskim Domem Kultury, Parafią. Angażują się w szeroko pojętą działalność wolontariacką. Odwiedzają Dom Pomocy Społecznej w Matczynie. Biorą udział w akcjach charytatywnych. Nauczyciele prowadzą wiele kół zainteresowań, od przedmiotowych, po artystyczne. W szkole działa drużyna ZHP oraz chór szkolny. Podejmując różnorodne zadania, szkoła dba o wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży.

6. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Królowej Jadwigi w Bełżycach

ul. T. Kościuszki 148, tel.: 81 517 31 93

Szkoła włącza się w projekty: Szkoła do Hymnu, Szkoła pamięta, sieciaki.pl, Narodowe czytanie, Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę, Trzymaj formę, Szlachetna paczka, Uniwersytet Dzieci, Razem na Święta (akcja MEN).

7. Szkoła Podstawowa w Babinie**8. Szkoła Podstawowa im. „Bohaterów Operacji Most I” w Matczynie****9. Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzu**

Działalność prowadzi: Samorząd Uczniowski, Szkolna Kasa Oszczędności, W szkole działa PCK. Jego praca skupia się wokół udzielania pomocy doraźnej uczniom.

10. Przedszkole nr 1 im. Janusza Korczaka w Bełżycach

Przedszkole bierze udział w akcjach: Góra grosza, Razem na Święta, ogólnopolskim projekcie dla przedszkoli korczakowskich "Maciusiowe prawa".

11. Niepubliczne Przedszkole Plastuś

ul. Zamkowa 13, Bełżyce, 815111723, 502296866, kontakt@przedszkole-plastus.pl

12. Niepubliczne Przedszkole U Pana Kleksa

ul. Lubelska 76B, Bełżyce, 662 662 212

13. Żłobek Gminny w Bełżycach, ul. Bychawska 15A**2.2.3 SEKTOR NGO****14. Parafia rzymskokatolicka pw. Nawrócenia św. Pawła**

ul. Plac Kościelny 7, Bełżyce; działa KSM.

15. Grupa Motocyklowa WYDECH

ul. Fabryczna 2B, Bełżyce

16. Towarzystwo Przyjaciół Teatru w Bełżycach

ul. Tysiąclecia 26, Bełżyce

17. Stowarzyszenie Kreatywnych Kobiet Stokrotka, Wzgórze

ul. Wzgórze 170, Bełżyce, tel. 691-054-986

Misją Stowarzyszenia jest aktywowanie i integrowanie środowiska lokalnego, wzmacnianie więzi międzyludzkich. Działanie na rzecz podnoszenia rangi kobiet.

18. Stowarzyszenie Koło Kobiet Aktywnych w Zagórze

Zagórze 35,

Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, działalność kulturalna i rozrywkowa, wypoczynek dzieci i młodzieży, wspieranie edukacji, sportu, kultury i turystyki, budowanie wzajemnych więzi międzyludzkich, podejmowanie i wspieranie pomocy integracyjnej, działalność dobroczynna, promocja zdrowia, promowanie i wspieranie przedsiębiorczości kobiet, tworzenie warunków do szerszego uczestnictwa kobiet w życiu społecznym, ekonomicznym, publicznym, oraz rozwoju ich karier zawodowych.

19. Stowarzyszenie Babinianki

Babin 159A, stowarzyszeniebabinianki@gmail.com

20. Stowarzyszenie Pszczółka Kobiety Kreatywne w Skrzyńcu

Integracja środowisk kobiecych, prowadzenie działalności edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej, towarzyskiej, , ochrona promocja zdrowia, działalność charytatywna i pomoc społ., promocja i organizacja wolontariatu, działania na rzecz osób starszych.

21. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Bełżycach

ul. Fabryczna 2B Bełżyce

22. Stowarzyszenie Społeczna Szkoła Muzyczna im. Henryka Wieniawskiego

ul. Wilczyńskiego 62 Bełżyce, tel. 508 998 484, 508 324 505

23. Towarzystwo Regionalne Bełżyc

ul. Tysiąclecia 26, Bełżyce

Towarzystwo ma na celu rozwój duchowy i społeczny mieszkańców, podnoszenie poziomu kulturalnego i estetycznego oraz wdrażanie zainicjowania do badań nad przeszłością Bełżyc. Pobudzanie do czynnego udziału w towarzystwie poprzez upowszechnianie wartości kulturalnych. Dbalność o estetykę miasta i regionu, a także ochronę przyrody i środowiska człowieka.

24. Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Wsi Cuple, Płowizny, Wronów

Wronów 15, 81 517 90 95

Wspieranie wszechstronnego, zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Cuple, Płowizny oraz Wronów. Wspieranie demokracji i budowanie społeczeństwa obywatelskiego w społeczności lokalnej. Integracja społeczna i przeciwdziałanie bezradności, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

25. Stowarzyszenie Integracji Osób z Upośledzeniem Umysłowym OLIGUS, OPP

Matczyn 3,

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych umysłowo. Integracja osób niepełnosprawnych umysłowo z osobami pełnosprawnymi. Prowadzenie działalności edukacyjnej. Wspomaganie aktywności i rozwoju osób z upośledzeniem umysłowym. Podniesienie poziomu życia ludzi z upośledzeniem umysłowym i ich rodzin. Udzielanie wsparcia rodzinom osób niepełnosprawnych. Propagowanie prawa do równych szans i udziału w ekonomicznym i społecznym rozwoju osób niepełnosprawnych. Wspieranie twórczości osób niepełnosprawnych. Działalność w środowisku lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym. Propagowanie treści ekologicznych oraz związanych z ochroną środowiska. Rozwijanie działań w zakresie profilaktyki zdrowia. Propagowanie aktywnej postawy w zakresie sportu, rekreacji oraz turystyki. Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji. Promocja i organizacja wolontariatu.

26. Stowarzyszenie Razem dla Bełżyc

ul. Fabryczna 2B,

Zadania publiczne w zakresie: Pomocy społecznej i wyrównywania szans rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej. Działalności na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działalności charytatywnej. Podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości, rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej. Działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych. Promocji zdrowia. Działalności na rzecz osób niepełnosprawnych. Promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy. Działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn. Działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym. Działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości. Działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności. Działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania. Wypoczynku dzieci i młodzieży. Kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu. Ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego. Turystyki i krajoznawstwa. Porządku i bezpieczeństwa publicznego. Upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także wspomaganie rozwoju demokracji. Pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych. Upowszechniania i ochrony praw konsumentów. Działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania współpracy między społeczeństwami. Promocji i organizacji wolontariatu. Pomocy polonii i Polakom za granicą. Działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych. Promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą. Działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa i ochrony praw dziecka.

27. OSP w Bełżycach

ul. Wilczyńskiego 7,

Zadaniem osp jest: Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk. Uświadczenie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz

przygotowanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej. Branie udziału w obronie cywilnej. Rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz statutu.

28. OSP w Kol. Chmielnik

Kolonia Chmielnik 60

29. OSP w Matczynie-Wojcieszynie

Matczyn 25

Zadaniem osp jest: Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk. Uświadomienie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej. Branie udziału w obronie cywilnej. Rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu.

30. OSP w Jaroszewicach

Jaroszewice 51

Zadaniem osp jest: prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi; branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk; uświadomienie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej; branie udziału w obronie cywilnej; rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu.

31. OSP we Wzgórzu

ul. Wzgórze 172, Bełżyce

Cele działania: Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk. Uświadomienie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowywanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej. Branie udziału w obronie cywilnej. Rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu.

32. OSP w Babinie

Babin 159A

Zadaniem osp jest: Prowadzenie działań ratowniczych określonych w paragrafie 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej i przepisach wykonawczych. Prowadzenie działalności propagandowo- uświadamiającej z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Współdziałanie w działaniach zapobiegawczych organizowanych przez samorządy terytorialne. Udział w akcjach ratowniczych oraz ćwiczeniach organizowanych przez państwową straż pożarną. Realizowanie zadań w ramach obrony cywilnej. Rozwijanie wśród członków osp zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu.

33. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju i Wspierania Osób z Niepełnosprawnością Świetlik

Celem stowarzyszenia jest działanie na rzecz następujących zadań: wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin; tworzenie warunków do aktywnego

współuczestniczenia osób niepełnosprawnych w życiu społecznym; rozwijanie i propagowanie inicjatyw, postaw i działań sprzyjających poszanowaniu osób z niepełnosprawnością; rozwijanie kontaktów ze środowiskiem społecznym (społeczność lokalna, środowiska szkolne i akademickie, inne organizacje działające w sektorze publicznym) i tworzenie różnorodnych form współpracy na rzecz rozwoju i wspierania osób z niepełnosprawnością; tworzenie warunków do integracji społecznej; rozwój i promowanie aktywności społecznej i twórczej osób z niepełnosprawnością (festyny, wystawy, kiermasze itp.) organizacja dofinansowywanie wycieczek, wypoczynku wszechstronne wspieranie pracowników dps i innych osób pracujących w bezpośrednim kontakcie z osobami z niepełnosprawnością w kierunku zapobiegania wypaleniu zawodowemu oraz radzeniu sobie ze stresem związanym z pracą.

34. Fundacja Zamek Bełżyce

Celem fundacji jest: Popularyzacja oraz badanie dziedzictwa historycznego miasta i gminy Bełżyce oraz Lubelszczyzny, w szczególności zaś historii dawnego zamku w Bełżycach. Promocja miasta i gminy Bełżyce oraz dawnego zamku w Bełżycach. Animacja życia kulturalnego, artystycznego i społecznego. Upowszechnienie i promowanie działań artystycznych, kulturalnych, edukacyjnych, społecznych i sportowych zwłaszcza wśród mieszkańców miasta i gminy Bełżyce oraz województwa lubelskiego. Integracja lokalnych środowisk miasta i gminy Bełżyce oraz Lubelszczyzny, wzajemna wymiana doświadczeń oraz sieciowanie. Edukacja dzieci, młodzieży oraz dorosłych, szczególnie w obrębie działań artystycznych, kulturalnych, sportowych i społecznych oraz edukacja historyczna, międzypokoleniowa i międzykulturowa. Wyrównywanie szans w dostępie do kultury i edukacji wśród osób z mniejszymi szansami oraz zagrożonej wykluczeniem. Kształcenie i wsparcie dla lokalnych liderów. Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej uzdolnionym mieszkańcom i mieszkankom miasta i gminy Bełżyce oraz Lubelszczyzny, będącym twórcami, animatorami życia kulturalnego, liderami społeczności lokalnych. Wspieranie holistycznego rozwoju jednostki w społeczeństwie oraz tworzenie przyjaznej przestrzeni dla rozwoju kreatywności, narodzin idei, myślenia w sposób przedsiębiorczy. Wspieranie niekonwencjonalnych działań w sferze kultury, sztuki, edukacji i animacji środowisk lokalnych. Diagnozowanie potrzeb i prowadzenie badań w zakresie kultury, edukacji oraz działań społecznych. Popularyzacja turystyki regionalnej, w tym muzealnictwa, turystyki pieszej, rowerowej i zmotoryzowanej. Promowanie otwartej edukacji. Popularyzacja działań sportowych, obronności kraju i zdrowego trybu życia. Wsparcie merytoryczne i materialne osób czy podmiotów działających w środowisku lokalnym i na jego rzecz.

35. KGW w Jaroszewicach „Jaroszewiczanki”

36. KGW w Krężnicy Okrągłej Jagody

Gospodynie postanowiły wspierać rozwój przedsiębiorczości kobiet, integrować i aktywizować lokalną społeczność oraz prowadzić działalność rekreacyjno-sportową i edukacyjną. Zachęcają mieszkańców wsi do aktywnego uczestnictwa w atmosferze wzajemnej tolerancji, akceptacji i poszanowania.

37. KGW w Podolu

38. KGW w Starych Wierchowiskach

Rozwijanie przedsiębiorczości kobiet, racjonalizowanie wiejskiego gospodarstwa domowego i zwiększanie uczestnictwa mieszkańców wsi w dziedzinie kultury i kultywowaniu folkloru oraz przekazywaniu tradycji. Pomoc rodzinom wiejskim w wychowaniu, kształceniu i organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży.

- 39. KGW w Zalesiu „Sosenki”
- 40. KGW we Wronowie
- 41. KGW w Wojcieszynie
- 42. KGW w Krzu „W kratkę”
- 43. KGW „Ale Babki” w Chmielniku Kolonii
- 44. KGW w Płowiznach
- 45. Związek Pszczelarzy
- 46. Polski Związek Działkowców Oddział w Bełżycach
- 47. Związek Inwalidów Wojennych RP – Zarząd Oddziału w Bełżycach

2.2.4. INSTYTUCJE POWIATOWE Z SIEDZIBĄ NA TERENIE GMINY BEŁŻYCE

48. Dom Pomocy Społecznej Matczyn

Dom Pomocy Społecznej w Matczynie przeznaczony jest dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Dom Pomocy Społecznej w Matczynie jest samorządową jednostką budżetową nadzorowaną przez Starostę Lubelskiego. Dom przeznaczony jest dla 153 osób. Dom zapewnia całodobową opiekę oraz zaspokaja podstawowe potrzeby bytowe, opiekuńcze, wspomagające jak również edukacyjne, na poziomie obowiązujących standardów.

49. Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Bełżycach

Projekty realizowane w szkole: AIESEC, Bezpieczna+, Edukacja przyszłości w powiecie lubelskim, ERASMUS+, Kreatywna edukacja w powiecie lubelskim, Leonardo da Vinci, Nowe umiejętności kluczem do sukcesu zawodowego, POWER – Fundusze Europejskie, Projekt „Nowe kwalifikacje”, projekty ekologiczne.

50. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej nr 1 w Bełżycach

Podpisane porozumienie o współpracy w zakresie działań profilaktycznych, prozdrowotnych i postcovidowych.

51. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublinie

PCPR koordynuje pracę z rodzinami zastępczymi na terenie powiatu, w tym gminy Bełżyce.

52. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bełżycach

Poradnia wspomaga uczniów, rodziców i nauczycieli poprzez udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i logopedycznej w formie diagnozowania, opiniowania, orzekania, prowadzenia terapii, udzielania porad, konsultacji, działania profilaktyczne i interwencyjne.

53. Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie filia w Bełżycach

2.2.5. INSTYTUCJE WOJEWÓDZKIE

54. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie

ul. Diamentowa 2 Lublin, Sekretariat tel. 81 528 76 50, rops@lubelskie.pl

55. Centrum Wolontariatu w Lublinie

2.2.6. POZOSTAŁE INSTYTUCJE

56. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Rozwój” w Bełżycach

57. SPOMASZ Bełżyce SA

Produkcja maszyn i urządzeń dla przemysłu spożywczego oraz ciepłownictwa.

58. Komenda Miejska Policji w Lublinie Komisariat Policji w Bełżycach**59. Uren Novaberry Ltd**

producent owoców mrożonych

60. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza w Bełżycach

Jednostka posiada własną izbę pamięci, w której mieszczą się zbiory sprzętu oraz pamiątek związanych z historią pożarnictwa na terenach Lubelszczyzny.

2.2.7. ZASOBY LOKALOWE W GMINIE BEŁŻYCE

- MDK
- CKFiS
- CUS
- UM
- Sala przy parafii pw. Nawrócenia św. Pawła Apostoła
- Świetlice w budynkach OSP:
  - Wzgórze
  - Zagórze
  - Jaroszewice
  - Wierzchowiska Stare
  - Bełżyce
  - Podole Środkowe
  - Kolonia Chmielnik

2.2.8. ANALIZA PRZESTRZENI

Miejsca, które można wykorzystać w potencjalnym działaniu organizując społeczność lokalną:

- ✓ **tereny zielone (lasy, łąki itp.)**
za kościołem parafialnym (z altanką)
las we Wronowie przy szkole
w Wierzchowiskach Starych przy szkole – teren rekreacyjny, kuligi
Zalesie, Skrzyniec i Wierzchowiska – tereny atrakcyjne przyrodniczo
- ✓ **boiska sportowe**
stadion miejski – ul. Zamkowa
- ✓ **parki, skwery**
park w centrum Bełżyc;
plac między blokami, na rogu ulic Kazimierskiej i Grażewicza
Kopiec Kościuszki (naprzeciwko cmentarza)
przy bloku ul. Fabryczna 1
- ✓ **kina, teatry, sale widowiskowe**
MDK – sala widowiskowa
CUS – sala konferencyjna
UM – sala konferencyjna
- ✓ **place zabaw**
przy szkołach: we Wronowie, Wzgórze, Matczyni, Babinie
przy przedszkolu publicznym
na Stadionie Miejskim
w Spółdzielni Rozwój – między blokami oraz przy blokach komunalnych (ul. Poczтовая)
- ✓ **stawy, zalewy, rzeki**

- staw za kościołem
- rzeka Krężniczanka
- ✓ **ogródki działkowe**
ul. Lubelska, Jaroszewice
przy drodze na Nałęczów
- ✓ **szlaki rowerowe, piesze**
szlak – Rowerem przez Gminę Bełżyce
droga rowerowa wzdłuż drogi (obwodnicy) do Lublina
- ✓ **górki do wykorzystania w zimie**
przy przedszkolu publicznym
przy szkole w Wierzchowiskach

3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY BEŁŻYCE

Do stworzenia Strategii zostały wykorzystane: Diagnoza Problemów Społecznych Gminy Bełżyce opracowana w związku z utworzeniem w Bełżycach Centrum Usług Społecznych oraz aktualizacja tej diagnozy z 2023 roku.

W badaniu wykorzystano techniki i narzędzia służące zarówno badaniu ilościowemu, jak i jakościowemu⁶.

Przeprowadzone zostały badania ankietowe (ilościowe) wśród:

- dorosłych mieszkańców
- młodzieży i dzieci,
- organizacji, instytucji, przedsiębiorstw

Wykorzystana metoda to CAWI – badania on-line. Ankieta internetowa, którą badany wypełnia samodzielnie.

Dane zastane – podstawę analizy stanowią dokumenty statystyki publicznej, sprawozdania, analizy i publikacje. Metoda badawcza sprowadza się do analizy zapisów dostępnych źródeł danych, obejmującej w szczególności ich kompilację, wzajemną weryfikację i przetwarzanie. Analiza taka stanowi podstawę do wypracowania wniosków na temat badanego problemu.

Badania jakościowe

Badania jakościowe to badania, które koncentrują się na głębszej analizie danego zjawiska. W badaniach jakościowych główny nacisk położony jest na to, aby za pomocą specjalnych technik badawczych lepiej i dokładniej zrozumieć analizowane zjawisko.

Zalety badań jakościowych:

- Dostarczają nowych informacji o badanym zjawisku, informacji o nowej jakości
- Pogłębiają zdobytą wiedzę
- Pomagają lepiej zrozumieć mechanizmy działania analizowanych zagadnień

Pozostałe zagadnienia dotyczące diagnozy

Badania ilościowe wykonano i opracowano wyniki na podstawie dokumentów i materiałów udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy Bełżyce oraz Centrum Usług Społecznych w Bełżycach, a także dane statystyczne ogólnodostępne GUS – Vademecum Samorządowca.

⁶ Na podstawie: Aktualizacja diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Bełżyce „Nowa jakość usług społecznych w gminie Bełżyce”.

Wielkość próby badawczej

Jest to określenie liczebności próby, jak liczna ma być próba, aby na podstawie wyników jej pomiaru możliwe było wyciągnięcie wniosków o badanej populacji, wniosków charakteryzujących się określoną dokładnością i stopniem pewności. W przypadku realizowanej aktualizacji diagnozy próba wynosi w przedziale od 3% do 5% czyli około 400 mieszkańców Gminy Bełżyce.

Zakres podmiotowy badania⁷

Gmina Bełżyce, a badaniem zostali objęci jej mieszkańcy.

Prezentowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bełżyce na lata 2024-2030 składa się z trzech zasadniczych części:

Część diagnostyczna zawiera analizę sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie Gminy Bełżyce wraz z rozpoznaniem negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy oraz podsumowanie najważniejszych problemów. Część ta została oparta na analizie źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Ponadto w ramach analizy SWOT zidentyfikowano mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia, w najważniejszych obszarach.

Część programowa zawiera wizję i misję oraz najistotniejsze założenia polityki społecznej Gminy Bełżyce na najbliższe lata, które są ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych, kierunków działań oraz wskaźników realizacji poszczególnych kierunków działań, wraz z wartością początkową oraz wartością docelową.

Część wdrożeniowa obejmuje zakładane rezultaty, analizę ryzyka, kwestie finansowe oraz instytucjonalne związane z realizacją założeń strategicznych, a także monitoring i ewaluację działań realizowanych w ramach Strategii oraz wnioski i podsumowanie.

PROBLEMY SPOŁECZNE W GMINIE BEŁŻYCE

3.1. BEZROBOCIE

Według stanu na 31 grudnia 2023 stopa bezrobocia w gminie wyniosła 4,74%. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 5,7% dla województwa wynosi 7,5%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Bełżyce wynosiła 347, w tym 42,07% stanowiły kobiety, 57,93% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,61%.

Tabela 6. Struktura bezrobocia w gminie Bełżyce

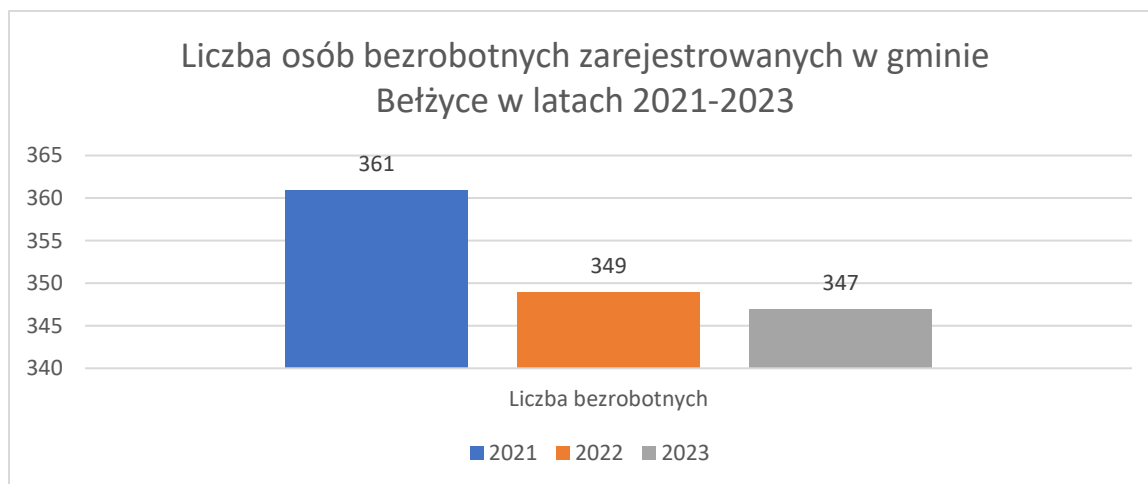
	2021	2022	2023
Bezrobotni ogółem	361	349	347
Kobiety	167	163	146
Mężczyźni	194	186	201

⁷ Na podstawie: Aktualizacja diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Bełżyce „Nowa jakość usług społecznych w gminie Bełżyce”.

Źródło: <http://lublin.praca.gov.pl/sprawozdania-statystyczne>

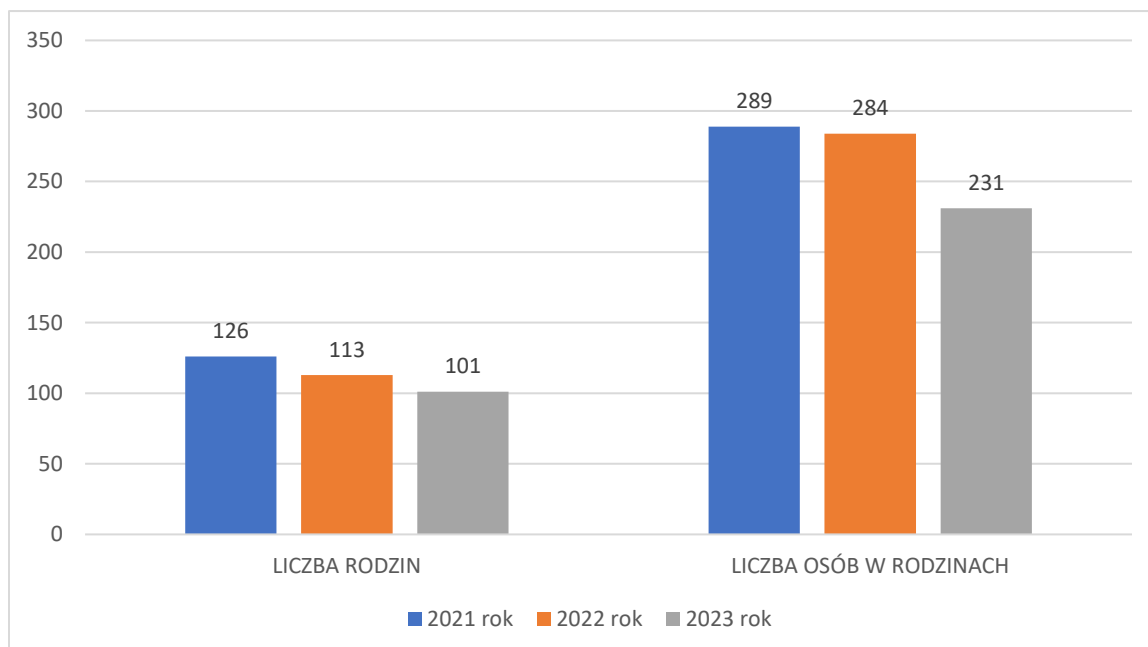
Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Bełżyce maleje. W grudniu 2023 roku zarejestrowanych było 347 osób bezrobotnych. Z ogólnej liczby osób bezrobotnych większość stanowili mężczyźni.

Wykres 1. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia w latach 2021-2022 w gminie Bełżyce

W gminie Bełżyce biorąc pod uwagę liczbę rodzin korzystających z pomocy w związku z bezrobociem, zjawisko to ma tendencję spadkową. W 2021 r. liczba rodzin objętych pomocą z tytułu bezrobocia wyniosła 126, w 2022 r. było to już 113 rodzin, by w 2023 r. zanotować spadek do 101 rodzin.⁸

Wykres 2. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia w latach 2021-2023 w gminie Bełżyce

W Bełżycach na 1000 mieszkańców pracuje 294 osób. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa lubelskiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. 51,2% wszystkich

⁸ Dane ze sprawozdania MRiPS za 2021, 2022 i 2023 r.

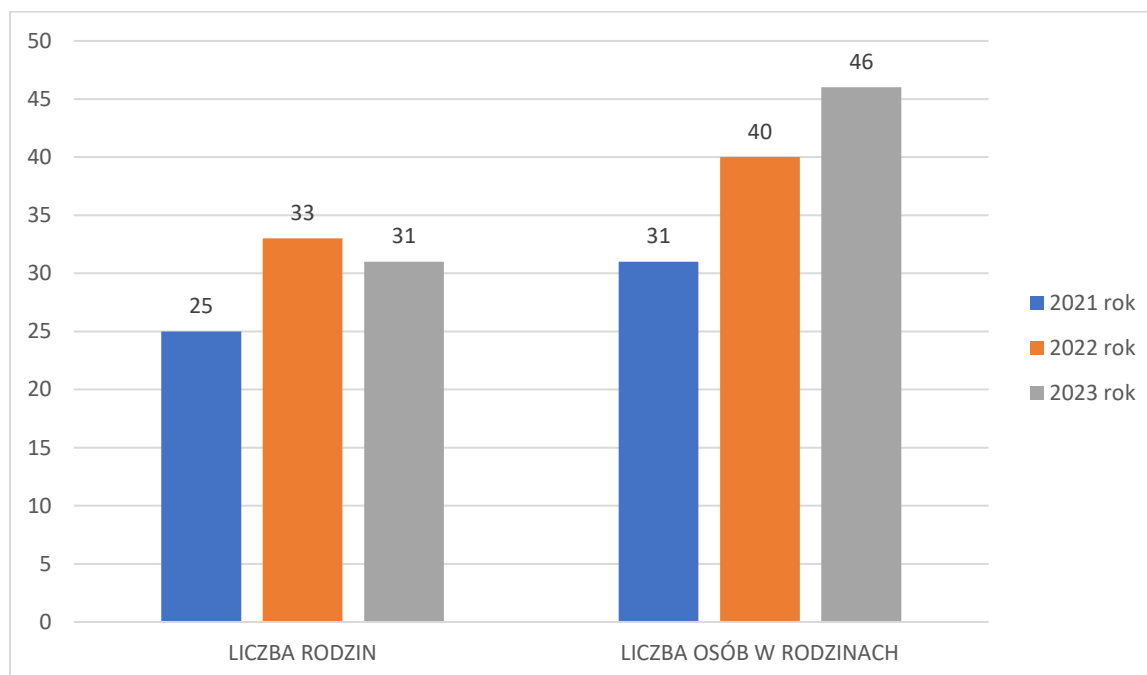
pracujących ogółem stanowią kobiety, a 48,8% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w Bełżycach wynosiło w 2021 roku 7,5% (7,5% wśród kobiet i 7,5% wśród mężczyzn). Jest to nieznacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa lubelskiego oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski. 60,6% aktywnych zawodowo mieszkańców Bełżyc pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 12,7% w przemyśle i budownictwie, a 10,5% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,9% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości) (GUS, 2021)

3.2. UZALEŻNIENIA⁹

W 2022 roku wzrosła liczba rodzin, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu trudnej sytuacji życiowej związanej z alkoholizmem.

Z powodu narkomanii nie przyznano żadnego świadczenia w gminie Bełżyce.

Wykres 3. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w latach 2021-2023 w gminie Bełżyce

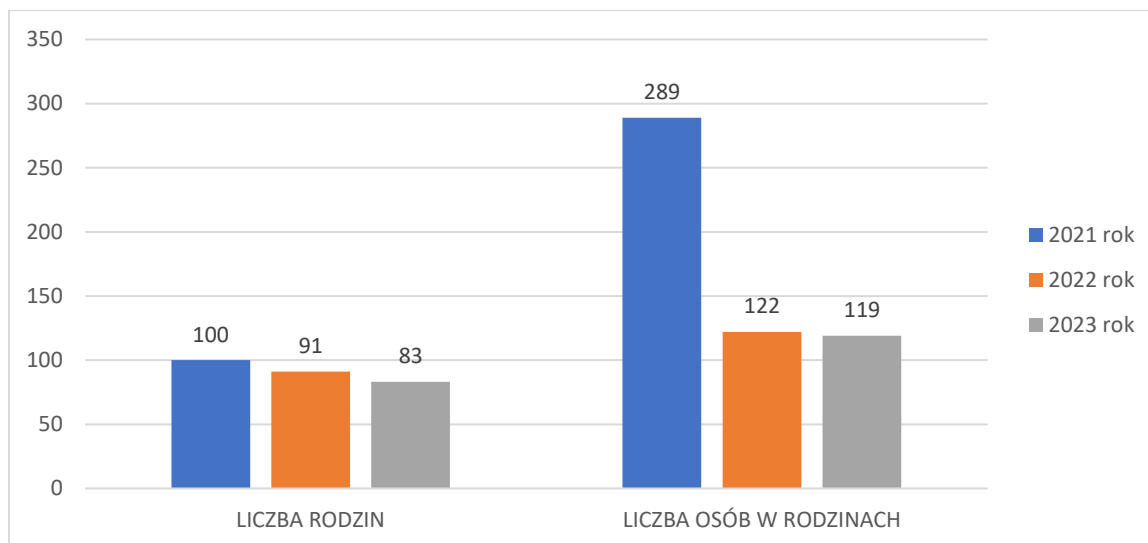

3.3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Z danych wynika, że liczba osób z orzeczeniami o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności utrzymuje się na podobnym poziomie co w latach poprzednich. Zmalała liczba osób, którym udzielono wsparcia z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

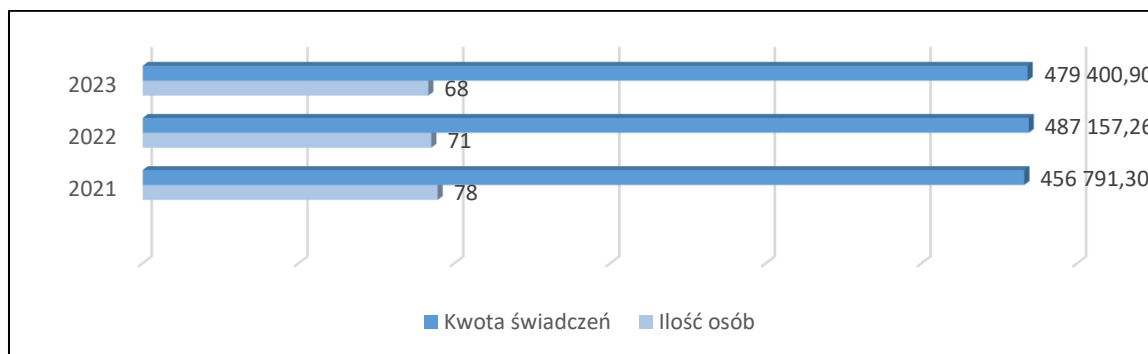
⁹ Aktualizacja diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Bełżyce.

Wykres 4. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023 w gminie Bełżyce

W 2023 roku spadła liczba osób pobierających zasiłek stały, który jest świadczeniem przysługującym osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe.

Wykres 5. Liczba osób pobierających i poniesione wydatki na zasiłek stały w latach 2021-2023

3.4. UBÓSTWO¹⁰

Jak wynika z poniższych danych liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na tym samym poziomie.

¹⁰ Aktualizacja diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Bełżyce

Wykres 4. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tytułu ubóstwa w latach 2021-2023 w gminie Bełżyce

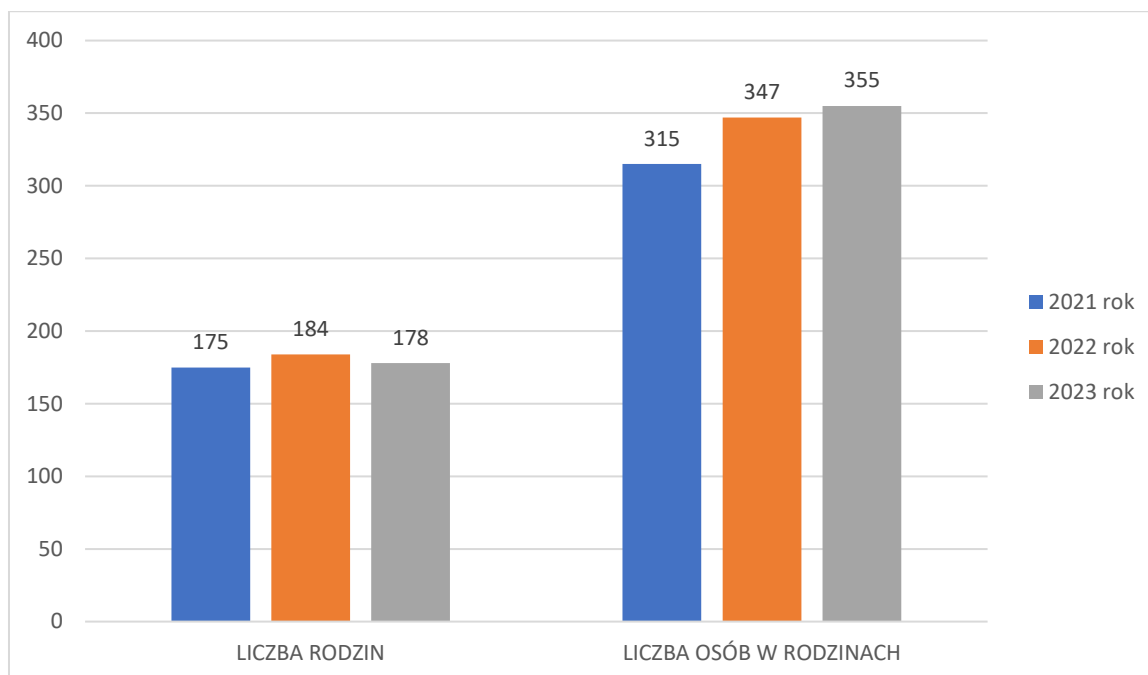

Tabela 8. Liczba świadczeń oraz kwota świadczeń w ramach formy pomocy Posiłek w latach 2021 - 2023 w gminie Bełżyce

ROK	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczenia
2021	135	8592	65209 zł
2022	115	10075	87165 zł
2023	126	11173	118159 zł

3.5. SENIORZY¹¹

Systematycznie obserwowane jest zjawisko starzenia się społeczeństwa, co przekłada się na coraz większą liczbę seniorów. Wpływa to na zwiększenie potrzeb w zakresie zapewnienia opieki osobom starszym i pomocy opiekunom osób starszych.

Na podstawie zgromadzonych danych należy zaznaczyć, iż rosnąca liczba seniorów wymagać będzie działań o charakterze ciągłym. Wśród seniorów przeważającą liczbę stanowią kobiety. 23,0% mieszkańców gminy Bełżyce jest w wieku poprodukcyjnym (GUS, 2021).

¹¹ Aktualizacja diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Bełżyce

Jak widać w poniższej tabeli liczba osób, którym gmina pokrywa koszty pobytu w domu pomocy społecznej utrzymuje się na tym samym poziomie, zarówno w roku 2021 jak i 2022. Wzrosła natomiast kwota za tego typu usługi.

Tabela 9. Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej w latach 2021 - 2023 w gminie Bełżyce

ROK	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczenia
2021	28	315	1 008 854
2022	28	318	1 094 555
2023	27	294	1 274 706

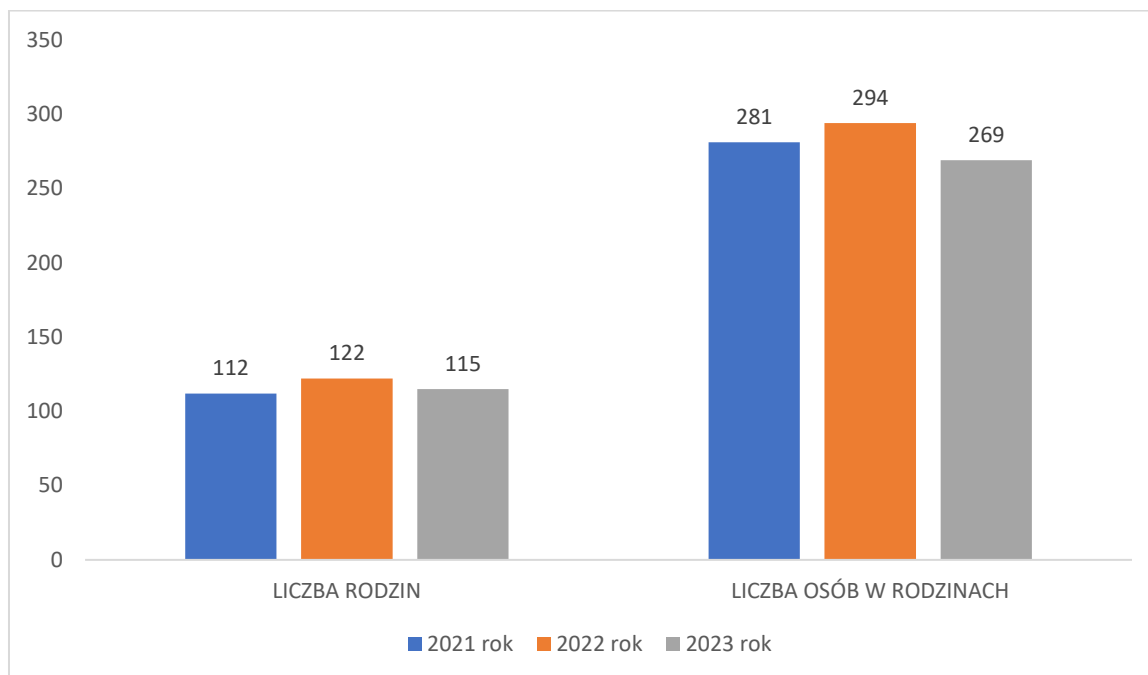
3.6. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I W PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Jednym z objawów zaburzenia systemu rodzinnego jest bezradność. Przejawia się ona w trudnościach opiekuńczo – wychowawczych. Agresywne zachowania to jeden z przejawów tego typu trudności.

W tego typu sytuacjach istotne jest, aby wspierać rodziny, tak aby mogły odbudować prawidłowe relacje oraz wzmacniać u rodziców, opiekunów prawidłowe podstawy rodzicielskie. Duże znaczenie mają tutaj działania profilaktyczno - ochronne i wsparcie udzielane rodzinom.

Dużą część osób, które zgłaszają się do CUS stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi.

Wykres 6. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym rodziny niepełne oraz wielodzietne w latach 2021-2023 w gminie Bełżyce¹²

W 2023 r. z różnych form pomocy skorzystało 318 rodzin.

Tabela 10. Liczba rodzin korzystających z pomocy w latach 2021-2023

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy
2021	341
2022	316
2023	318

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej

Wśród wskazanej ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy CUS rodziny to rodziny z dziećmi. Typy rodzin przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Typy rodzin objętych pomocą społeczną. Rok 2021.¹³

Wyszczególnienie		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		ogółem	W tym na wsi	
Rodziny ogółem (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	341	149	649
Z tego o liczbie osób (z wiersza 1):	2	206	91	206
1	3	50	21	100
2	4	35	14	105
3	5	27	11	108

¹² Aktualizacja diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Bełżyce

¹³ MRIPS-03, Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za 2021 r.

5	6	14	9	70
6 i więcej	7	9	3	60
W tym (z wiersza 1): Rodziny z dziećmi ogółem (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	8	85	36	330
Z tego o liczbie dzieci (z wiersza 8):	9	29	10	77
1				
2	10	32	16	122
3	11	13	6	61
4	12	8	3	48
5	13	3	1	22
6	14	0	0	0
7 i więcej	15	0	0	0
W tym (z wiersza 1): Rodziny niepełne ogółem (wiersz 17+18+19+20)	16	29	12	99
Z tego o liczbie dzieci (z wiersza 16):	17	9	3	19
1				
2	18	11	5	36
3	19	6	2	26
4 i więcej	20	3	2	18
W tym (z wiersza 1) Rodziny emerytów i rencistów ogółem (wiersz 22+23+24+25)	21	44	15	71
Z tego o liczbie osób (z wiersza 21):	22	28	10	28
1				
2	23	12	2	24
3	24	1	0	3
4 i więcej	25	3	3	16

Tabela 12. Typy rodzin objętych pomocą społeczną. Rok 2022.¹⁴

Wyszczególnienie		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		ogółem	W tym na wsi	
Rodziny ogółem (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	316	141	611
Z tego o liczbie osób (z wiersza 1):	2	202	92	202
1				
2	3	31	16	62
3	4	27	9	81
4	5	33	13	120

¹⁴ MRiPS-03, Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za 2022 r.

5	6	14	8	70
6 i więcej	7	12	3	76
W tym (z wiersza 1): Rodziny z dziećmi ogółem (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	8	82	32	329
Z tego o liczbie dzieci (z wiersza 8): 1	9	25	7	69
2	10	29	16	110
3	11	19	6	95
4	12	7	3	40
5	13	1	0	7
6	14	1	0	8
7 i więcej	15	0	0	0
W tym (z wiersza 1): Rodziny niepełne ogółem (wiersz 17+18+19+20)	16	25	15	93
Z tego o liczbie dzieci (z wiersza 16): 1	17	6	5	16
2	18	8	5	24
3	19	9	3	43
4 i więcej	20	2	2	10
W tym (z wiersza 1) Rodziny emerytów i rencistów ogółem (wiersz 22+23+24+25)	21	30	8	46
Z tego o liczbie osób (z wiersza 21): 1	22	22	5	22
2	23	5	1	10
3	24	1	0	3
4 i więcej	25	2	2	11

Tabela 13. Typy rodzin objętych pomocą społeczną. Rok 2023.¹⁵

Wyszczególnienie		Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		ogółem	W tym na wsi	
Rodziny ogółem (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	318	139	637
Z tego o liczbie osób (z wiersza 1): 1	2	190	83	190
2	3	33	12	66
3	4	36	17	108

¹⁵ MRiPS-03, Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za 2023 r.

4	5	32	16	128
5	6	19	10	95
6 i więcej	7	8	1	50
W tym (z wiersza 1): Rodziny z dziećmi ogółem (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	8	88	39	348
Z tego o liczbie dzieci (z wiersza 8): 1	9	32	17	102
2	10	29	13	109
3	11	19	7	89
4	12	7	2	40
5	13	0	0	0
6	14	1	0	8
7 i więcej	15	0	0	0
W tym (z wiersza 1): Rodziny niepełne ogółem (wiersz 17+18+19+20)	16	31	14	115
Z tego o liczbie dzieci (z wiersza 16): 1	17	7	5	18
2	18	11	5	35
3	19	8	3	34
4 i więcej	20	5	1	28
W tym (z wiersza 1) Rodziny emerytów i rencistów ogółem (wiersz 22+23+24+25)	21	25	8	48
Z tego o liczbie osób (z wiersza 21): 1	22	14	2	14
2	23	3	0	6
3	24	5	3	15
4 i więcej	25	3	3	13

Źródło: Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej- pieniężnych, w naturze i usługach

Najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej przypada na rok 2021 i dotyczy 2,6 % osób zamieszkałych na terenie Gminy Bełżyce. W 2023 r. liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się do 2,4 % ogólnej liczby mieszkańców. Dane uwidaczniają, że nastąpił spadek osób, które korzystają z pomocy społecznej na co znaczący wpływ ma program „Rodzina 800 plus”. Ponadto dobra sytuacja na rynku pracy ma również obiecujący wpływ na zmniejszenie liczby beneficjentów korzystających z środowiskowej pomocy społecznej. Spadek osób objętych pomocą podyktowany jest również brakiem waloryzacji kryterium dochodowego, uprawniającego do uzyskania pomocy. Rodziny korzystające z pomocy społecznej borykają się z różnymi problemami, które najczęściej wynikają z ubóstwa, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, przemocy stosowanej w rodzinach oraz choroby alkoholowej. Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej z podziałem na rodzaj trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 14. Powody przyznania pomocy społecznej

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin								
	2021			2022			2023		
	OGÓLE M	w tym na ws i	Liczba osób w rodzinach	OGÓLE M	w tym na ws i	Liczba osób w rodzinach	OGÓLE M	W tym na ws i	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	175	86	315	184	88	347	178	87	355
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	1	0	1	2	1	2	3	0	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	5	102	27	10	134	28	9	136
W tym potrzeba ochrony wielodzietności	12	2	68	19	6	105	23	7	118
Bezrobocie	126	61	289	113	49	284	101	49	231
Niepełnosprawność	100	45	143	91	38	122	83	32	119
Długotrwała lub ciężka choroba	111	43	171	122	48	190	106	37	175
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego-ogółem	112	47	281	122	51	294	115	50	269
W tym Rodziny niepełne	32	10	107	28	11	102	28	13	101
Rodziny wielodzietne	10	6	58	12	5	68	8	3	38
Przemoc domowa	3	1	7	0	0	0	1	0	4
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	25	12	31	33	16	40	31	12	46
Narkomania	0	0	0	0	0	0	1	0	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	11	5	11	7	0	7	12	4	19
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,	0	0	0	0	0	0	0	0	0

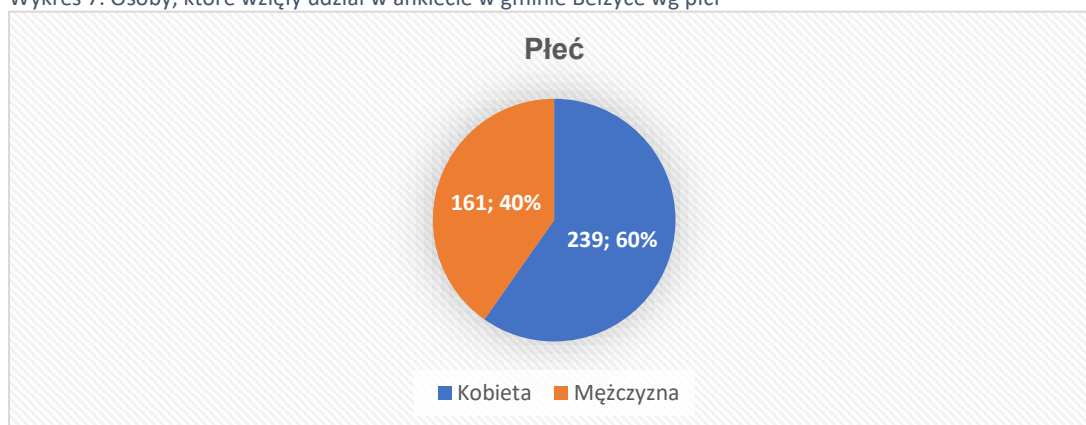
ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy									
Zdarzenie losowe	4	1	7	2	1	2	2	2	7
Sytuacja kryzysowa	2	2	2	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	17	11	33	0	0	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej- pieniężnych, w naturze i usługach

4. ANALIZA ANKIET– DIAGNOZA PROBLEMÓW, POTRZEB I ZASOBÓW SPOŁECZNYCH GMINY BEŁŻYCE¹⁶

W ankiecie dla mieszkańców gminy Bełżyce, wzięło łącznie udział 400 osób w tym 239 kobiet oraz 161 mężczyzn. Ankieta została przeprowadzona w dniach od 12.04 do 18.04.2023 r.

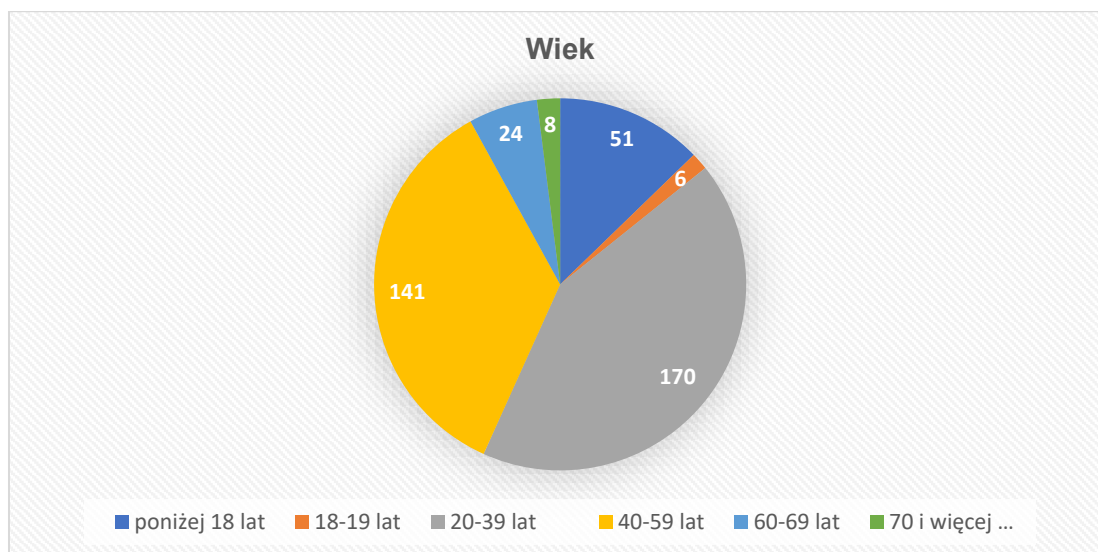
Wykres 7. Osoby, które wzięły udział w ankiecie w gminie Bełżyce wg płci

Najliczniejszą grupą wiekową byli respondenci w wieku 20 – 39 lat, a następnie 40 – 59 lat

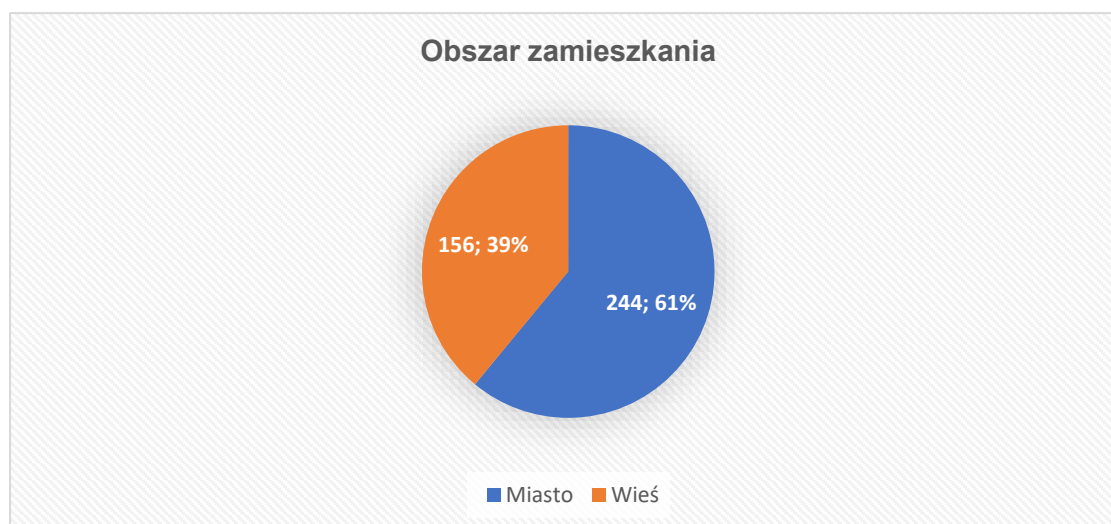
¹⁶ Aktualizacja diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Bełżyce

Wykres 8. Wiek badanych, którzy wzięli udział w ankiecie w gminie Bełżyce

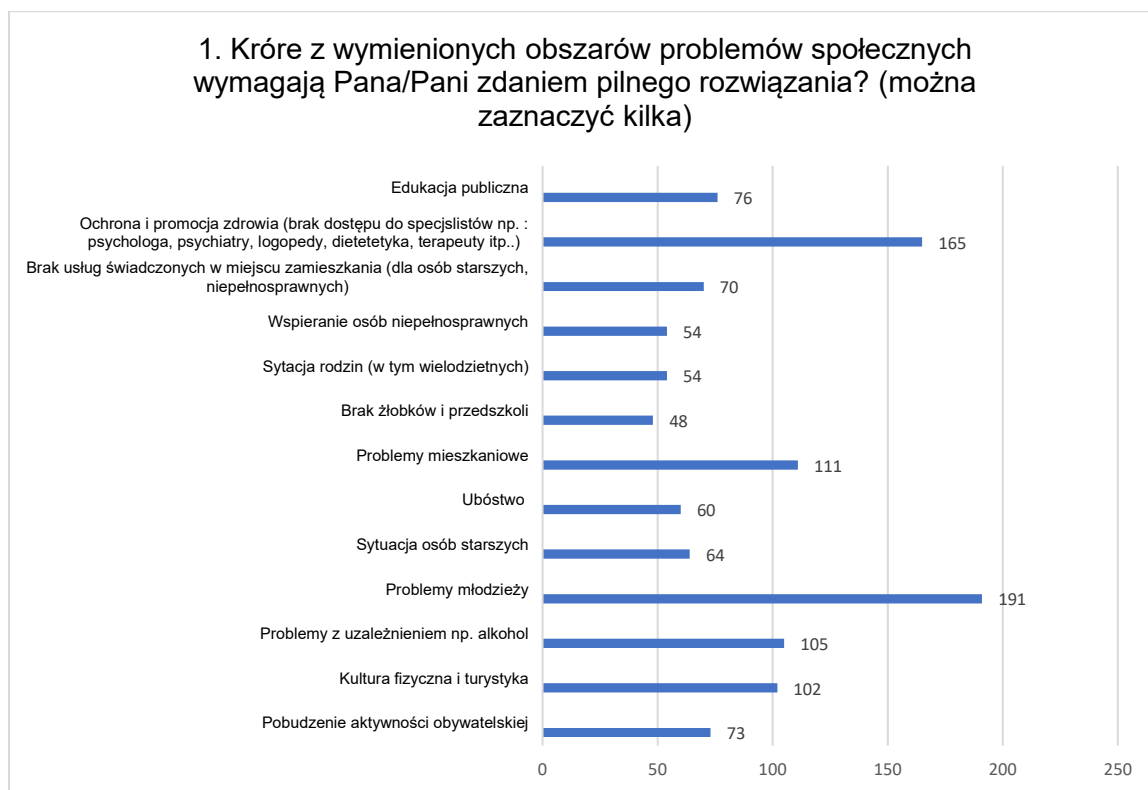
61% ankietowanych jest mieszkańcami miasta Bełżyce.

Wykres 9. Procentowe zestawienie ankietowanych ze względu na obszar zamieszkania

Które z wymienionych obszarów problemów społecznych wymagają Pana/Pani zdaniem pilnego rozwiązania?

Wykres 10. Problemy społeczne wymagające pilnego rozwiązania wskazane przez ankietowanych

Zdecydowana większość respondentów zaznaczyła trzy dominujące, według nich problemy społeczne, które wymagają pilnego rozwiązania tj. problemy młodzieży, ochrona i promocja zdrowia oraz problemy mieszkaniowe.

Czy Pana/Pani zdaniem na terenie gminy Bełżyce mieszkają rodziny ubogie?

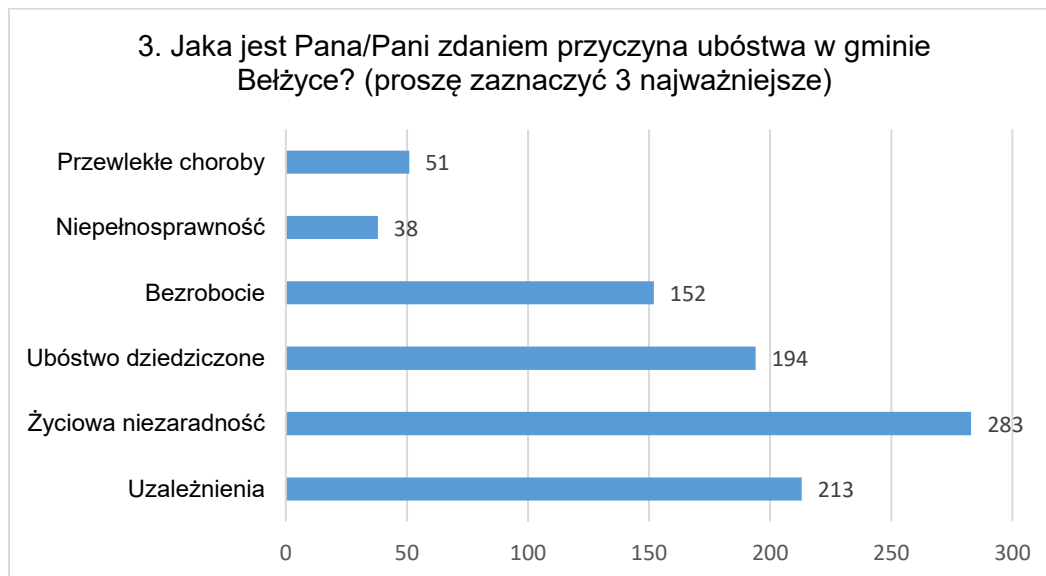
Wykres 11. Zestawienie odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzin ubogich

77% ankietowanych, czyli 308 osób wyraziło opinię, że na terenie gminy Bełżyce żyją osoby ubogie. Natomiast jako główne przyczyny, najczęściej mieszkańcy wskazywali życiową niezaradność i uzależnienia.

Jaka jest Pana/Pani zdaniem przyczyna ubóstwa w gminie Bełżyce?

Wykres 12. Przyczyny ubóstwa zdaniem ankietowanych

Główną przyczyną ubóstwa według ankietowanych jest życiowa niezaradność. Kolejne, dominujące powody to uzależnienia oraz ubóstwo dziedziczne.

Czy Pana/Pani zdaniem na terenie gminy Bełżyce występuje problem uzależnień?

Wykres 13. Zestawienie dotyczące występowania uzależnienia na terenie gminy Bełżyce

Jaki Pana/Pani zdaniem jest powód uzależnień?

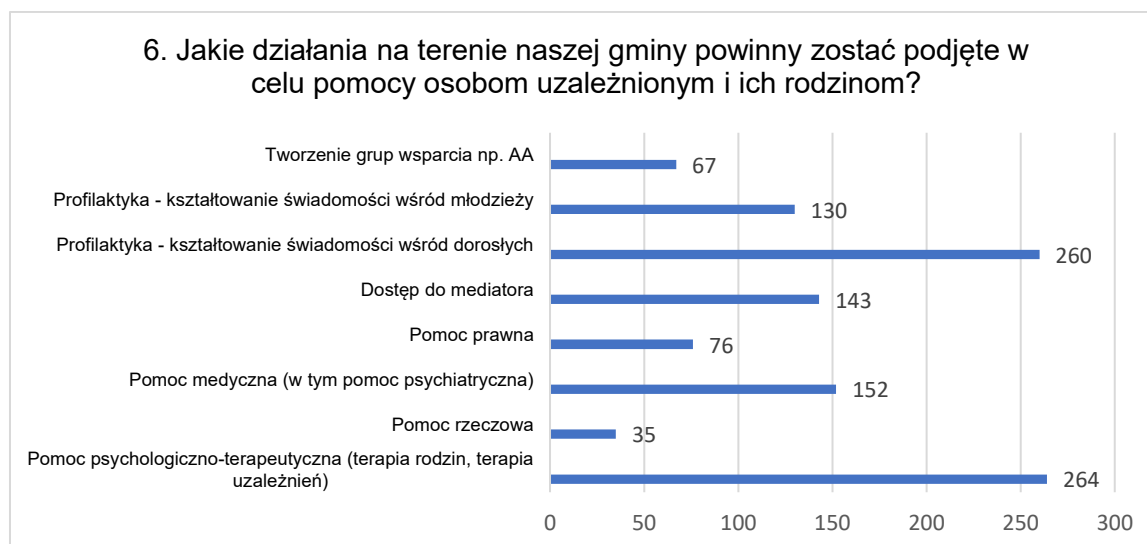
Wykres 14. Powody uzależnienia w gminie Bełżyce zdaniem ankietowanych

Aż 82% ankietowanych zaznaczyło, że w gminie Bełżyce występuje problem uzależnienia. Za jego główny powód ankietowani uznali patologiczne środowisko. Wskazało tak ponad 286 mieszkańców. Inne, często wymieniane przyczyny to: pijący rodzice, i indywidualne skłonności.

Jakie działania na terenie naszej gminy powinny zostać podjęte w celu pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom?

Wykres 15. Działania, które powinny zostać podjęte w celu pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom w gminie Bełżyce

Jako najistotniejsze badani wskazali profilaktykę oraz pomoc psychologiczno – terapeutyczną i psychiatryczną.

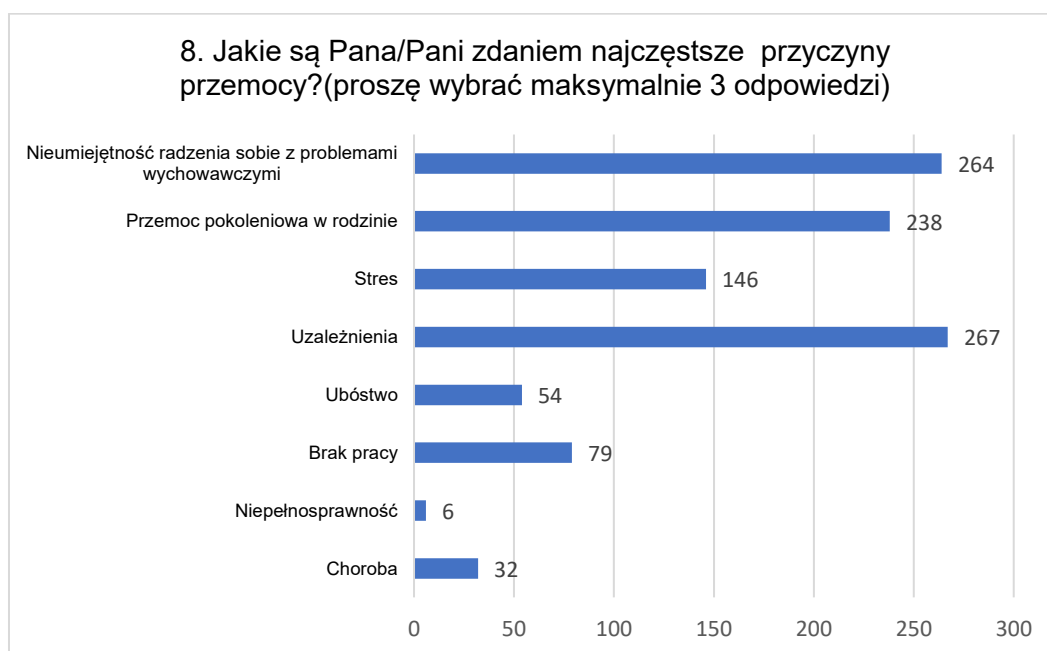
Czy spotkał się Pan/Pani ze zjawiskiem przemocy domowej w swoim najbliższym otoczeniu?

Wykres 16. Odpowiedzi ankietowanych dotyczące występowania przemocy domowej na terenie gminy Bełżyce

Jakie są Pana/Pani zdaniem najczęstsze przyczyny przemocy domowej?

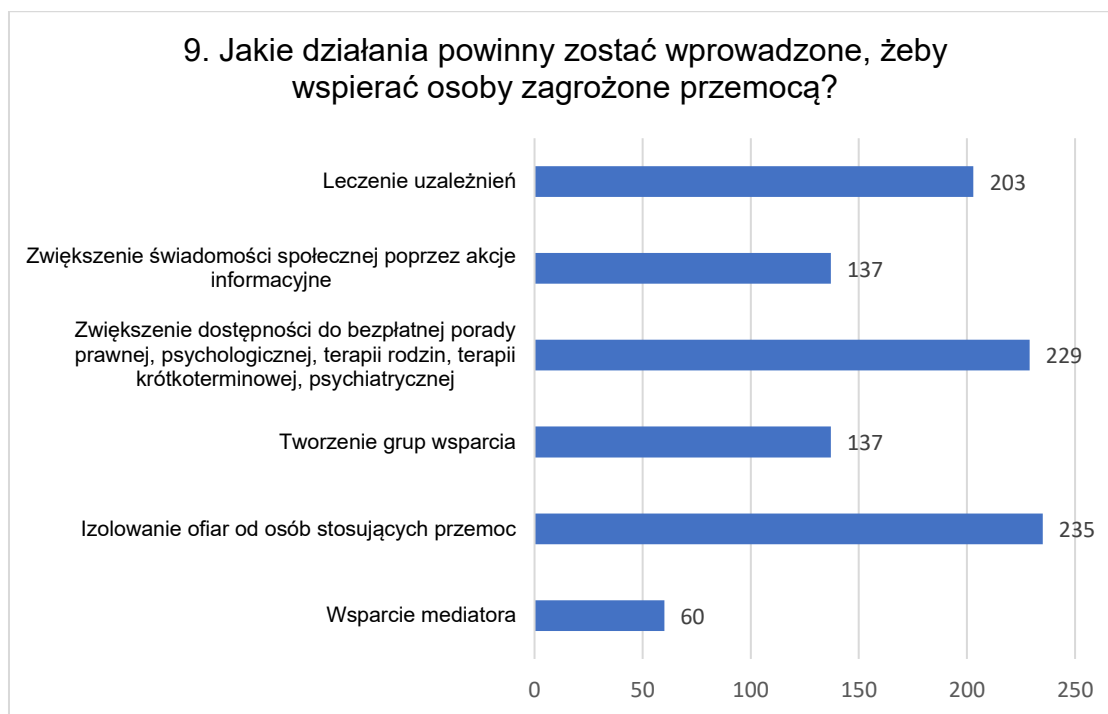
Wykres 17. Przyczyny przemocy domowej zdaniem ankietowanych na terenie gminy Bełżyce

Dane powyżej pokazują, że 67% ankietowanych spotkało się z przemocą domową. Jednocześnie wskazując, że w największym stopniu przemoc wynika z nieumiejętności radzenia sobie z problemami.

Jakie działania powinny zostać wprowadzone, żeby wspierać osoby zagrożone przemocą?

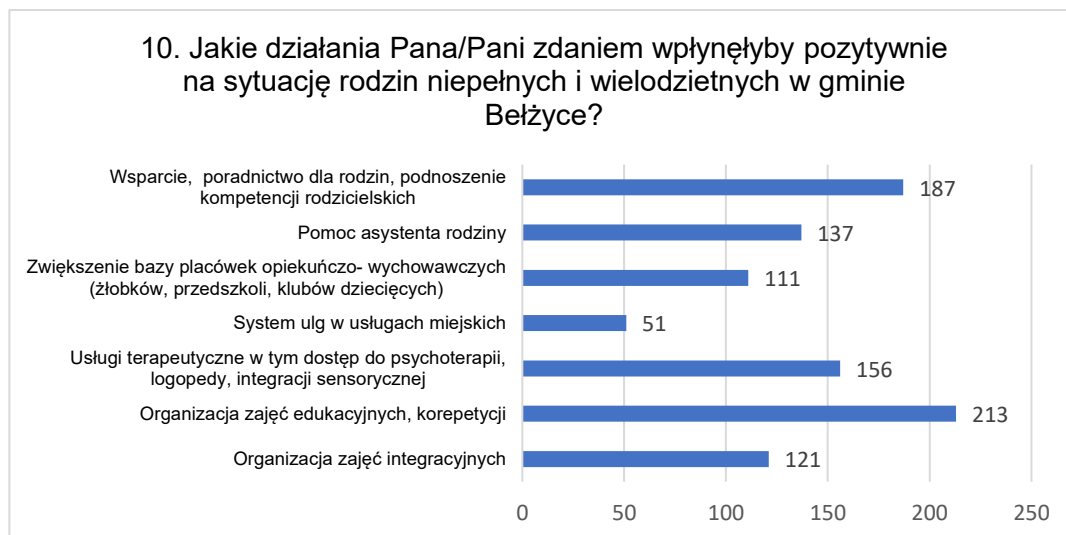
Wykres 18. Działania, które powinny zostać podjęte w celu wsparcia osób zagrożonych przemocą na terenie gminy Bełżyce

Działania, które należy podjąć w celu wsparcia osób zagrożonych przemocą to przede wszystkim izolowanie ofiar od osób stosujących przemoc.

Jakie działania Pana/Pani zdaniem wpłynęłyby pozytywnie na sytuację rodzin niepełnych i wielodzietnych w gminie Bełżyce?

Wykres 19. Działania, które wpłynęłyby pozytywnie na sytuację rodzin niepełnych i wielodzietnych w gminie Bełżyce

Zgodnie z opinią ankietowanych, sytuację rodzin poprawiłaby m.in. organizacja zajęć edukacyjnych i podnoszenie kompetencji rodzicielskich.

Z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne w gminie Bełżyce?

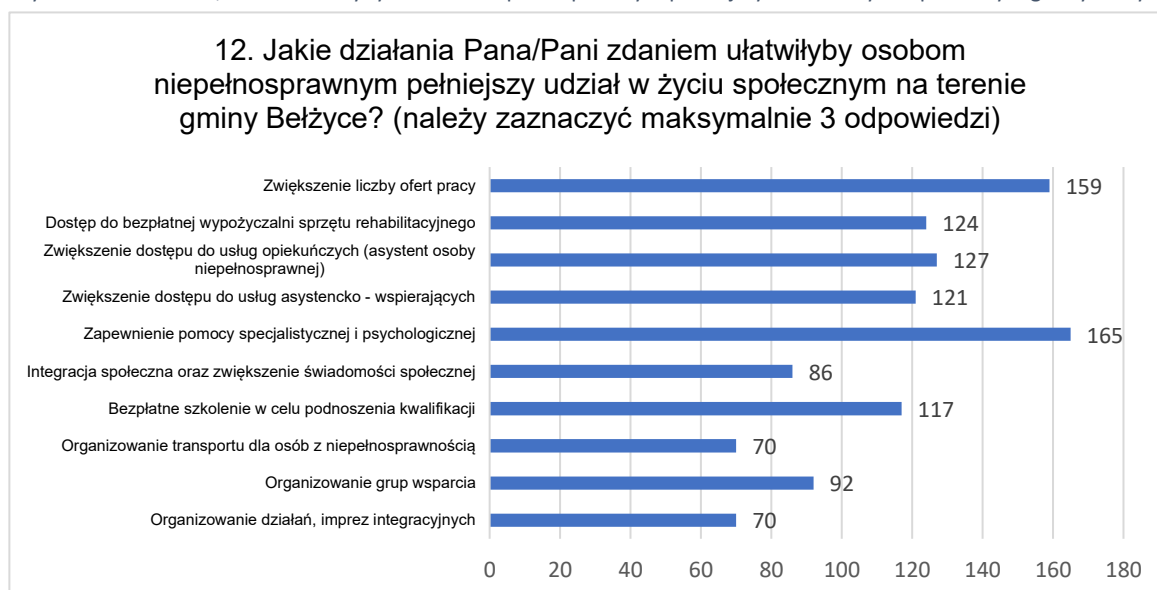
Wykres 20. Problemy społeczne osób niepełnosprawnych w gminie Bełżyce zdaniem ankietowanych

Najwięcej ankietowanych wskazało samotność i izolację społeczną oraz brak odpowiedniej infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami. Na kolejnym miejscu znalazło się brak odpowiednich miejsc pracy.

Jakie działania Pana/Pani zdaniem ułatwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie gminy Bełżyce?

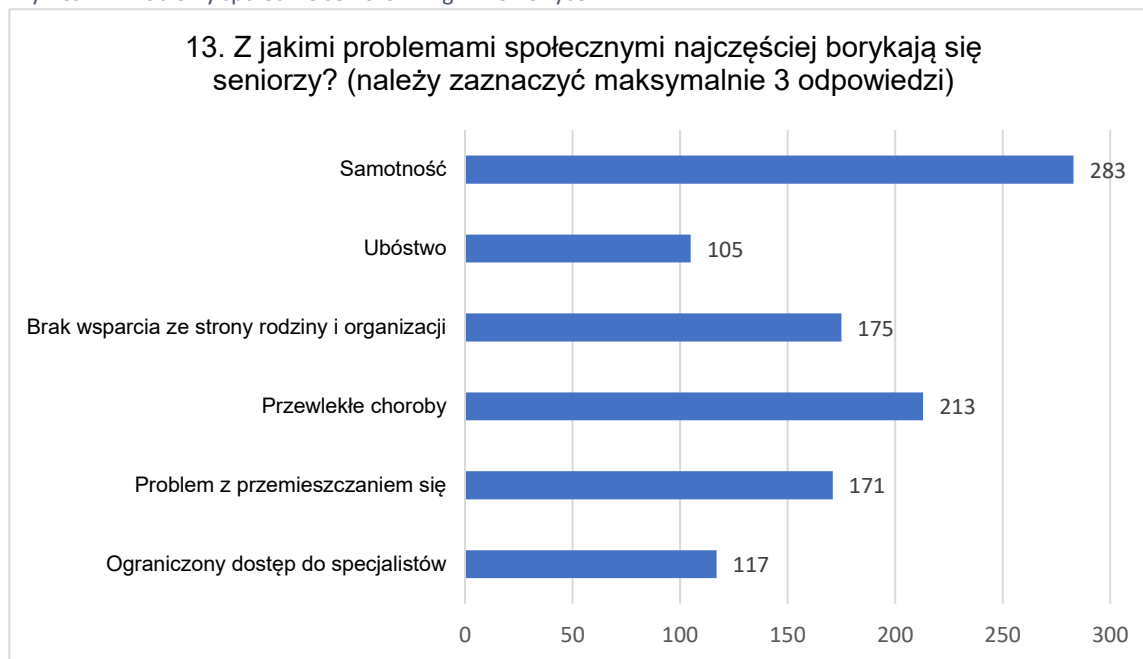
Wykres 21. Działania, które ułatwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym gminy Bełżyce

Respondenci uznali, że w pełniejszym udziale w życiu społecznym pomogłoby osobom niepełnosprawnym zapewnienie pomocy specjalistycznej oraz więcej ofert pracy.

Z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się seniorzy w gminie Bełżyce?

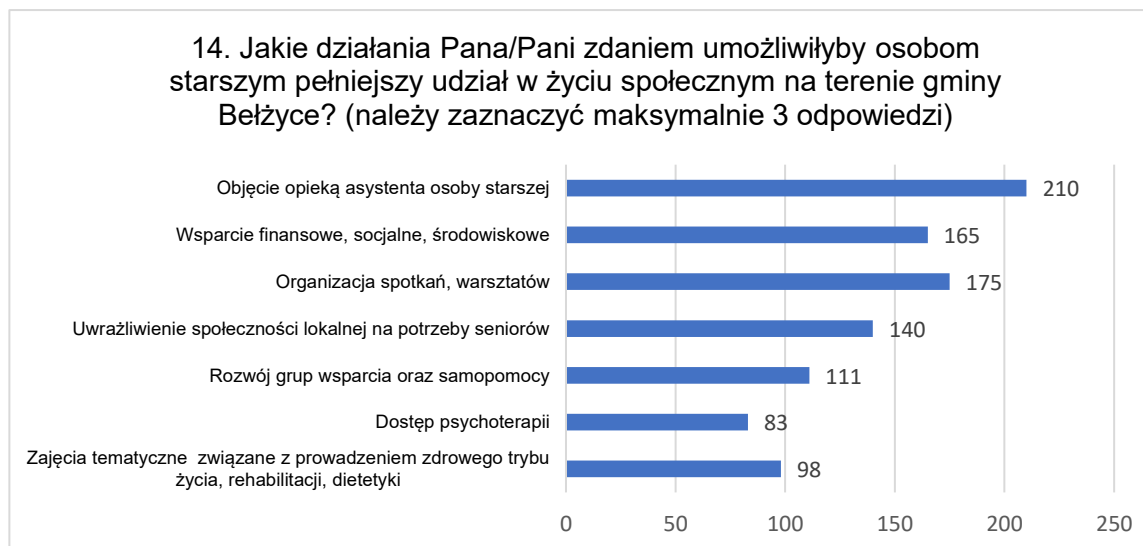
Wykres 22. Problemy społeczne seniorów w gminie Bełżyce

283 respondentów odpowiedziało, że największym ich zdaniem problemem seniorów jest samotność.

Jakie działania Pana/Pani zdaniem umożliwiłyby osobom starszym pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie gminy Bełżyce?

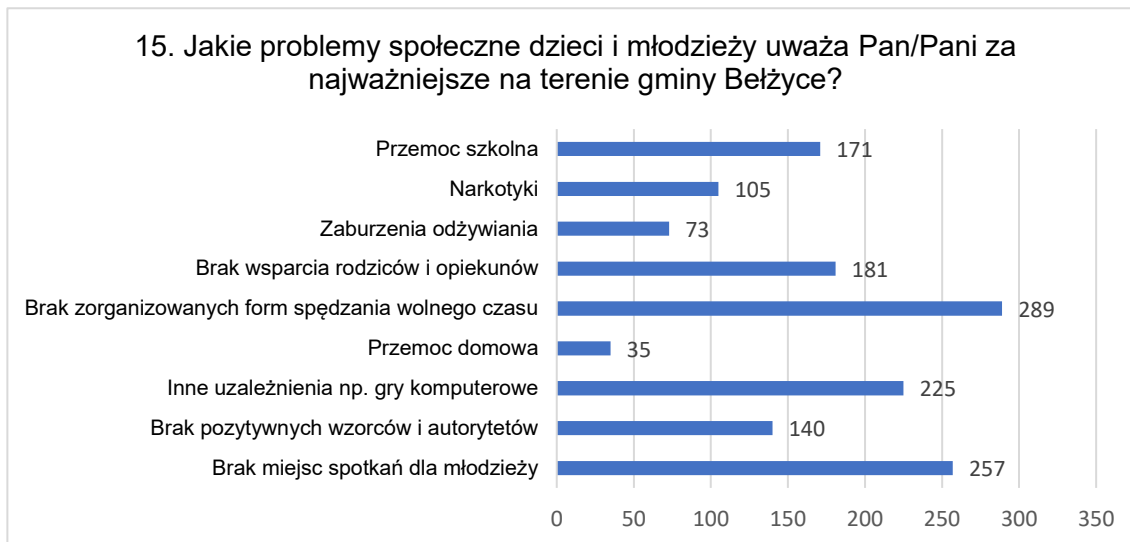
Wykres 23. Działania, które umożliwiłyby osobom starszym pełniejszy udział w życiu społecznym gminy Bełżyce

Pełniejszy udział w życiu społecznym osób starszych zapewniłoby, zdaniem ponad 210 ankieterów, objęcie ich opieką asystenta. 175 mieszkańców gminy uważa, że należałoby organizować różnego rodzaju spotkania i warsztaty.

Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie gminy Bełżyce?

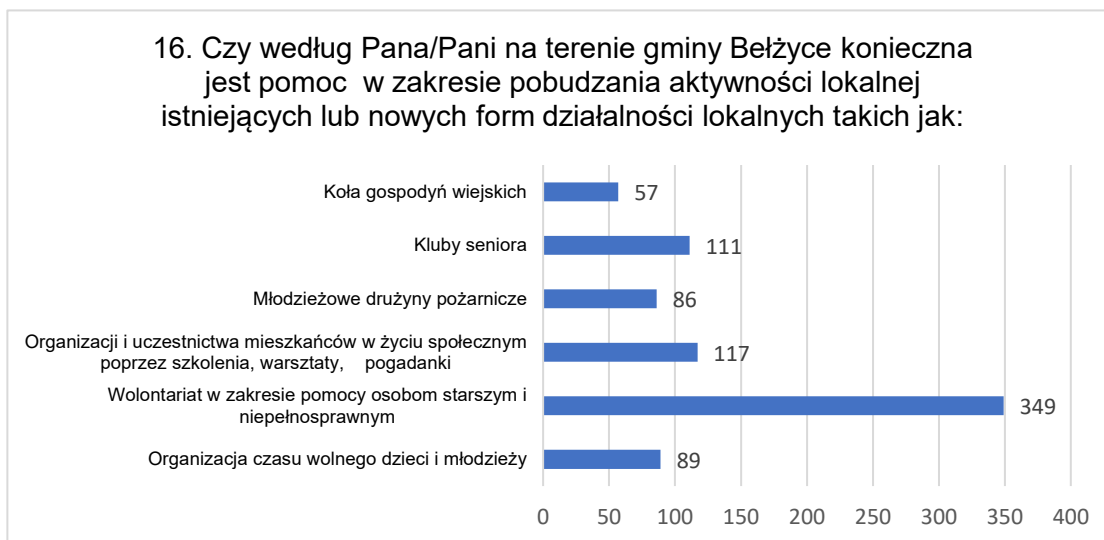
Wykres 24. Najważniejsze problemy dzieci i młodzieży, zdaniem ankietowanych na terenie gminy Bełżyce

Najważniejszym problemem społecznym dzieci i młodzieży na terenie naszej gminy jest według ankietowanych brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu. Na drugim miejscu ankietowani wskazali na brak miejsc spotkań dla młodzieży. Wysoką pozycję zajmują również uzależnienia jak na przykład gry komputerowe.

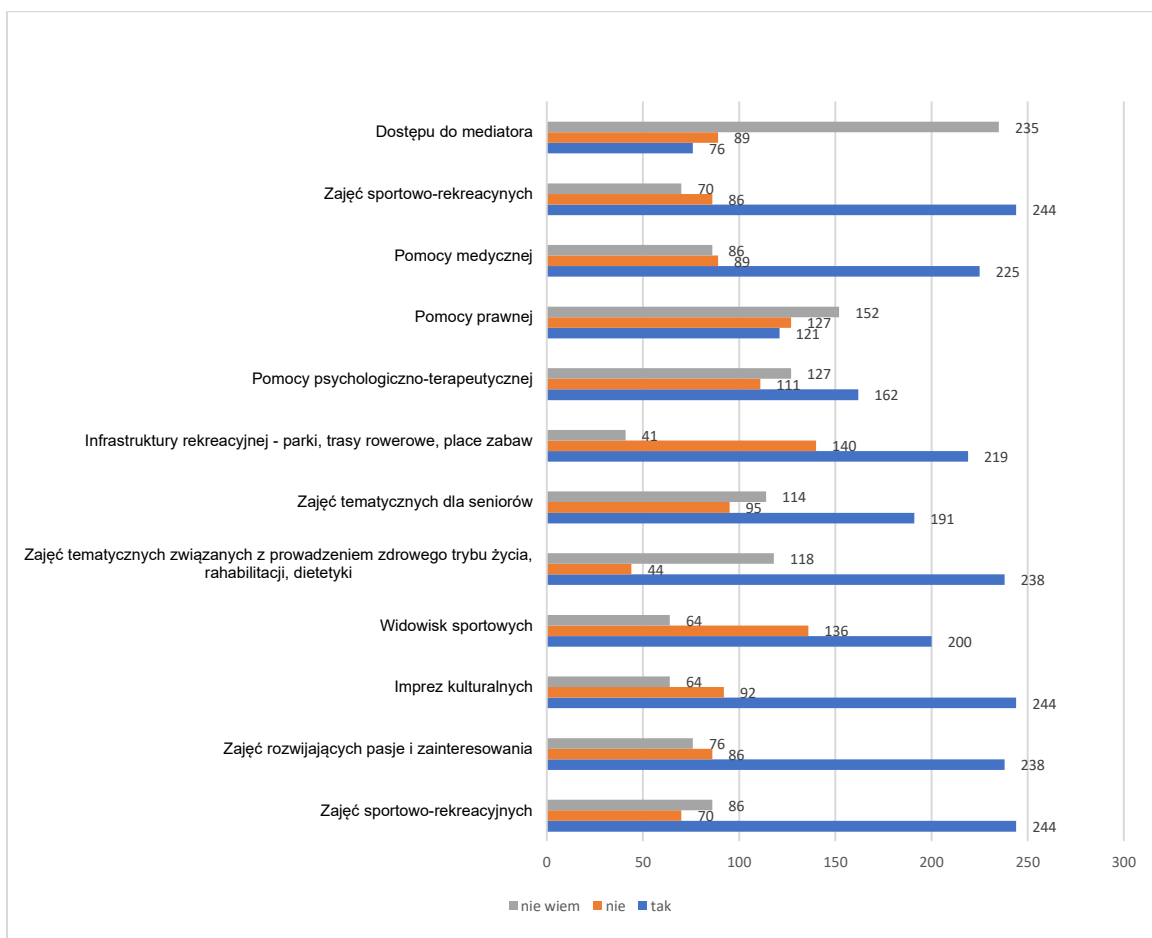
Czy według Pana/Pani na terenie gminy Bełżyce konieczne jest pobudzenie aktywności lokalnej, istniejących lub nowych form działalności takich jak:

Wykres 25. Ilość osób deklarujących konieczność pobudzenia określonych form aktywności na terenie gminy Bełżyce

Czy mieszkańcy gminy Bełżyce mają zapewniony dostęp do:

Wykres 26. Odpowiedzi na pytanie „Czy mieszkańcy gminy Bełżyce mają zapewniony dostęp do:”

5. PODSUMOWANIE

Informacje uzyskane za pomocą przeprowadzenia ankiet wśród dorosłych mieszkańców, uczniów szkół oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliły na dokonanie podsumowania i wyciągnięcie wniosków diagnozujących lokalne zagrożenia społeczne na terenie Gminy Bełżyce, które podzielone zostały ze względu na rodzaj problemu.

Celem raportu było przedstawienie problemów społecznych dotyczących Gminę Bełżyce. Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą opracowania wniosków, które posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym, jakości życia jej mieszkańców.

Analiza badania dała możliwość na postawienie pewnych wniosków w obszarach:

- Zapoznanie się z problemami mieszkańców Gminy Bełżyce,
- Konieczność wspierania osób starszych, niesamodzielnych oraz niepełnosprawnych,
- Ujawnienie problemów z jakimi spotykają się na co dzień młodzi mieszkańcy Gminy Bełżyce– uczniowie szkół,
- Praca z młodzieżą. Zapewnienie stałego miejsca spotkań dla młodzieży i organizacja cyklicznych zajęć,
- Rozwój kompetencji wychowawczo-rodzicielskich dla wszystkich zainteresowanych rodziców jest bardzo istotny z punktu widzenia dobrze funkcjonującej społeczności.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje skierowane do mieszkańców Gminy Bełżyce, które powinny mieć charakter długofalowy i

wielostronny. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO)⁷ podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania. Dzieci i młodzież są, więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych. Należy skupić się przede wszystkim na najmłodszych by zapobiec i zredukować takie zachowania. Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu. Australijskie badania na zlecenie WHO pozwoliły na wyodrębnienie najistotniejszych czynników chroniących oraz czynników ryzyka :

Czynniki ryzyka:

- ✓ przemoc rówieśnicza
- ✓ odrzucenie przez rówieśników
- ✓ słaba więź ze szkołą
- ✓ niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli)
- ✓ destrukcyjna grupa rówieśnicza
- ✓ niepowodzenia szkolne

Przez „czynniki chroniące” należy rozumieć: wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki, a więc zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych .

Można je pogrupować w kilka kategorii:

- ✓ poczucie przynależności
- ✓ pozytywny klimat szkoły
- ✓ prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza
- ✓ okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć
- ✓ zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy”.

Wymienione czynniki chroniące mają charakter uniwersalny. Są odpowiednim oddziaływaniem wśród młodszych mieszkańców gminy, czyli uczniów szkół. Najlepiej wdrażać czynniki chroniące poprzez organizowanie warsztatów profilaktycznych, gdzie wzmacniane są czynniki chroniące oraz osłabiane czynniki ryzyka. Warto pamiętać, że oddziaływanie w zakresie jednego tematu zajęć, np. dotyczących jedynie przemocy może przynieść pozytywne rezultaty także w profilaktyce innych zachowań ryzykownych.

Nadrzędną rekomendacją wyznaczającą kierunek działań profilaktycznych jest wzmacnianie pozytywnego stosunku do nauczycieli oraz budowanie klimatu współpracy pomiędzy nauczycielami w szkole oraz wspieranie konstruktywnych zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych młodzieży. Do najbardziej uniwersalnych i selektywnych czynników chroniących przed angażowaniem się w zachowania problemowe należy włączyć:

- ✓ pozytywne nastawienie do nauczycieli;
- ✓ udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych;
- ✓ aktywny udział w praktykach i uroczystościach religijnych;
- ✓ dobry kontakt z rodzicami; monitorowanie przez rodziców miejsc, w których młodzież spędza czas wolny.

Efektywna ochrona młodzieży wiąże się z prawidłowym rozumieniem przez nauczycieli procesów rozwojowych właściwych dla okresu adolescencji. Dlatego zaleca się, aby wspierać pedagogów i nauczycieli zarówno na poziomie kształcenia formalnego, jak i nieformalnego, w zdobywaniu wiedzy oraz poszerzaniu umiejętności w zakresie rozpoznawania wyzwań oraz trudności specyficznych dla tego okresu rozwoju;

Program profilaktyczny powinno się również uwzględnić w działaniach związanych z profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, które będą skierowane do wszystkich mieszkańców Gminy Bełżyce. Powinien zawierać działania profilaktyczno - informacyjne mające na celu propagowanie zdrowego stylu życia i zmianę postaw przy użyciu sprawdzonych i rekomendowanych programów profilaktycznych, odpowiadających na środowiskowe zapotrzebowanie. Powinno zostać również uwzględnione realizowanie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej skierowanej do osób uzależnionych, spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy lub korzystających z innych używek, jak również do ich rodzina także osób zagrożonych przemocą oraz takich, przeciwko którym ta przemoc jest stosowana regularnie. W celu zapewnienia skuteczności, uwzględnione działania powinny być długofalowe, konsekwentnie oraz wdrażane systematycznie na terenie Gminy Bełżyce.

Główne kierunki dalszych działań z zakresu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Bełżyce powinny polegać na:

✓ Rozwoju pracy socjalnej na rzecz mieszkańców, którzy są zagrożonymi przemocą, wszelkimi uzależnieniami od substancji psychoaktywnych i alkoholu, oraz wdrażanie najnowszych sposobów pomocy tym osobom. Skuteczne rozwiązywanie problemu alkoholowego i narkotycznego zależy od różnych podmiotów instytucji, które działają w tym zakresie, np. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełżycach. Ważne jest, by zwrócić uwagę na dostarczanie informacji dotyczących tego jakie działania podejmuje gmina by zwalczyć np. popyt na spożywanie alkoholu.

✓ Dalsze podejmowanie działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne. Uczniowie i uczennice zapytani o to do kogo zwrócili by się mając problem związany z uzależnieniami, między innymi wymienili zaufanych nauczycieli (12% uczniów i 13% uczennic). Realizując programy profilaktyczne kształtuje się kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów i narkotyków czy też przemocy.

✓ Ułatwieniu dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych, dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy, promujących zdrowy tryb życia m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców/prawnych opiekunów. Zachowania ryzykowne są podejmowane przez młodzież często poza terenem szkoły gdzie nie daje to szkole możliwości wpływu na młodych ludzi – stąd ogromna rola rodziców, ich wiedzy oraz umiejętności współpracy z dzieckiem w zakresie kształtowania właściwych zachowań.

✓ Dalszej kontroli sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Bełżyce. Z badań wynika, że 5% ankietowanych sprzedawców nigdy nie uczestniczyło w szkoleniach dotyczących odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu w gminie.

✓ Dane uzyskane dzięki badaniu młodzieży szkolnej pokazały również, że na problem alkoholowy narażeni są uczniowie z najmłodszych klas. Rekomenduje się wzmocnić działania profilaktyczne wśród dzieci oraz uczyć ich rodziców by zwiększyli kontrolę nad swoimi pociechami.

✓ Diagnozowaniu skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, bowiem 10% osób zamieszkujących gminę jej doświadczyło. Rekomenduje się promowanie Centrum Usług Społecznych, gdzie osoby dotknięte przemocą mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologicznej, prawnej oraz mediacji. Gmina powinna również prowadzić akcje informacyjne, które będą zwiększać świadomość społeczną dotyczącą problemu przemocy.

✓ Udoskonaleniu działań profilaktycznych w Gminie Bełżyce. Rekomenduje się rozpowszechnianie ulotek promujących gminę oraz tego jakie wydarzenia kulturowe związane z profilaktyką dzieją się w danym momencie w gminie.

✓ Dorośli mieszkańcy coraz częściej zdobywają informacje dotyczące np. szkodliwości i konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych z Internetu i telewizji (82%), co powinno być wskazówką do opracowania kolejnych działań profilaktycznych prowadzonych na terenie gminy. Również młodzież w czasach współczesnych najczęściej korzysta z Internetu, dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób, poprzez między innymi: gry profilaktyczne czy e-learning dla dzieci i młodzieży, które są coraz popularniejszą metodą nauki.

Najskuteczniejszą metodą walki z problemami społecznymi zdają się być rozmowy ze specjalistami oraz kampanie profilaktyczne, a także większa kontrola i egzekwowanie przestrzegania prawa.

Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny.

To, że jakiegoś problemu nie widać nie znaczy, że on nie istnieje - kluczową kwestią jest uwrażliwienie społeczeństwa oraz zwiększanie jego świadomości na temat wszystkich problemów społecznych.

6. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ

Analiza SWOT jest efektywną metodą pozwalającą na identyfikację słabych i silnych stron sfery społecznej Gminy Bełżyce oraz szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją.

Analiza SWOT składa się z czterech grup czynników:

- mocnych stron - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony sfery społecznej i które należy wykorzystać sprzyjać będą jej rozwojowi;
- słabych stron - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony sfery społecznej i które nie wyeliminowane stanowiąc będą barierę jej rozwoju;

- szans - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, mogą sprzyjać rozwojowi sfery społecznej Gminy Bychawa;
- zagrożeń - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności lokalnej, ale które mogą stanowić zagrożenia dla jej rozwoju.

Analiza SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu sfery społecznej Gminy Bełżyce oraz stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania pożądanego kierunku rozwoju. W ten sposób przedmiotowa analiza ujawnia również obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu gminy, a także wskazuje na niezbędne działania, których podjęcie pomoże osiągnąć ustalone cele strategiczne oraz cele operacyjne.

W analizie SWOT dla Gminy Bełżyce uwzględniono pięć kluczowych obszarów tj.:

- pomoc społeczna,
- rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz problemu przemocy,
- rynek pracy,
- * edukacja,
- problemy osób starszych oraz niepełnosprawność.

POMOC SPOŁECZNA

Mocne strony

- Działalność CUS.
- Profesjonalna kadra CUS.
- Współpraca podmiotów realizujących zadania wspomagające pracę CUS.
- Zaangażowanie pracowników CUS w działalność na rzecz problematyki społecznej.
- Sprawny system udzielania świadczeń socjalnych.
- Funkcjonowanie Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.
- Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego przy CUS.

Słabe strony

- Niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych, brak mieszkań chronionych.
- Zbyt mała aktywność społeczna osób zagrożonych wykluczeniem.
- Często zmieniające się przepisy prawne, dużo dokumentacji.
- Brak specjalistów kompleksowo zajmujących się rodziną problemową.
- Bierność klientów pomocy społecznej.

Szanse

- Malejąca ogólna liczba rodzin i osób korzystających z pomocy CUS.
- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie pomocy społecznej poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin.
- Efektywna praca socjalna.

Zagrożenia

- Natłok obowiązków, co ogranicza możliwości realizowania pracy w terenie z rodzinami.
- Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych.

- Zjawisko wyuczonej bezradności rodziny.
- Uzależnienie rodziny od pomocy społecznej.
- Zubożenie społeczeństwa.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII, UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH ORAZ PROBLEMU PRZEMOCY

Mocne strony

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej rodzinom dotkniętym problemami wszelkich uzależnień oraz problemem przemocy domowej.
- Prowadzenie działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży poprzez organizację m.in. różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci.
- Zaangażowanie placówek oświatowych w działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień oraz przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Słabe strony

- Występowanie zjawiska nietrzeźwości wśród kierowców (14,00% ankietowanych przyznało, iż raz zdarzyło im się kierować po spożyciu alkoholu).
- Występowanie zjawiska spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży (15% osób ankietowanych twierdzi, że widywało kobiety w ciąży w takich sytuacjach)
- Zażywanie substancji psychoaktywnych typu narkotyki (2% osób dorosłych przyznało się do jednokrotnego kontaktu z narkotykami, 3% osób dorosłych twierdzi, że zdarzyło im się to kilka razy w roku), wśród młodzieży 6% dziewcząt i 10% chłopców przyznało się mieć styczność z narkotykami lub innym substancjami takimi jak dopalacze
- Występowanie problemu przemocy domowej na terenie gminy (16,00% badanych dorosłych zna rodziny, w których stosowana jest przemoc).
- Doświadczenie przemocy domowej (10,00% badanych dorosłych mieszkańców przyznało, iż doświadczyło przemocy),
- Wśród młodzieży 29% dziewcząt oraz 40% chłopców przyznało, iż doświadczyli kiedykolwiek przemocy)
- Współwystępowanie problemu alkoholizmu oraz przemocy domowej.

Szanse

- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przeciwdziałania przemocy poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Zwiększanie świadomości rodziców, nauczycieli na temat uzależnień poprzez uczestnictwo w prelekcjach, szkoleniach, spotkaniach profilaktycznych.
- Zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami oraz zagrożeń związanych z przemocą poprzez realizację programów, warsztatów profilaktycznych w szkołach.
- Intensyfikacja działań informacyjnych w celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dla osób dotkniętych problemem przemocy.

Zagrożenia

- Łatwy dostęp dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych.
- Wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych.
- Niewydolność systemu wymiaru sprawiedliwości.
- Postępujący proces cyfryzacji społeczeństwa.

RYNEK PRACY

Mocne strony

- Spadek bezrobocia na lokalnym rynku pracy.
- Dostępność programów aktywizujących dla osób bezrobotnych.
- Efektywna współpraca pomiędzy władzami lokalnymi a organizacjami pozarządowymi, w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej.
- Możliwość rozszerzenia działalności rolniczej w kierunku agroturystyki.
- Stopniowe powiększanie się średniej powierzchni gospodarstw rolnych.

Słabe strony

- Słabo rozwinięty lokalny rynek pracy.
- Niski stopień urbanizacji Gminy.
- Niska aktywność zawodowa mieszkańców.
- Istnienie szarej strefy zatrudnienia, ukryte bezrobocie w rolnictwie.
- Niewystarczająca liczba miejsc pracy oraz miejsc pracy chronionej.
- Brak atrakcyjnych ofert pracy, niedostateczna liczba małych i średnich podmiotów gospodarki narodowej oferujących miejsca pracy.
- Zjawisko dziedziczenia bezrobocia.
- Słaba oferta pracy dla osób z niepełnosprawnościami.
- Niskie zarobki w stosunku do wysokości świadczeń socjalnych, co często zniechęca do podejmowania zatrudnienia.
- Ograniczony dostęp do usług transportowych oraz niewystarczająco rozwinięta infrastruktura noclegowa i gastronomiczna mająca wpływ na ograniczenie rozwoju produktu turystycznego.

Szanse

- Możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej).
- Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach.
- Bliskość dużego ośrodka miejskiego – Lublina – dająca szansę na przyciąganie nowych mieszkańców i turystów.
- Poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez budowę nowych dróg i poprawę nawierzchni już istniejących.
- Wzrost opłacalności działań z zakresu odnawialnych źródeł energii ze względu na rosnące koszty energii elektrycznej.

Zagrożenia

- Ogólnopolski (europejski) kryzys gospodarczy - wysoka inflacja, dynamicznie wzrastające ceny.
- Zmniejszająca się dostępność kredytów jako zewnętrznego źródła finansowania różnego rodzaju przedsięwzięć inwestycyjnych.

- Spadek chęci do działania oraz zmian, w przypadku osób długotrwale bezrobotnych.
- Wysokie koszty pracodawców, a co za tym idzie wzrost osób bezrobotnych.
- Utrzymujący się trend wzrostu zużycia energii.
- Niska opłacalność produkcji rolniczej i konkurencja dla lokalnych rolników ze strony zagranicznych producentów żywności.

EDUKACJA

Mocne strony

- Zwarta i równomiernie rozłożona sieć placówek przedszkolnych i szkolnych.
- Dobrze oceniana przez mieszkańców oferta przedszkolna na terenie gminy.
- Odpowiedni poziom wsparcia psychologicznego dla uczniów.
- Dożywianie dzieci oraz dowóz do szkół.
- Szeroka działalność MDK oraz Biblioteki Miejskiej.

Słabe strony

- Niewystarczająca liczba propozycji spędzania wolnego czasu

Szanse

- Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie poziomu nauczania (szkolenia kadry pedagogicznej, wyposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i edukacyjne).
- Dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci oraz młodzieży oferty spędzania czasu wolnego.

Zagrożenia

- Niż demograficzny wpływający na zmniejszającą się liczbę uczniów w placówkach.
- Zagrożenie likwidacją szkół wiejskich.
- Brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia.
- Niechęć do kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły średniej.

PROBLEMY OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Mocne strony

- Zaangażowanie pracowników CUS w pomoc osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami.
- Dostrzeganie problemów osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym.
- Dostępność świadczeń w ramach pomocy społecznej związanych z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą (m.in. zasiłek okresowy, usługi opiekuńcze, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne).
- Funkcjonowanie KLUBU SENIORA
- Działalność Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, kół gospodyń wiejskich oraz grup parafialnych zrzeszających seniorów.
- Realizacja programów: „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz „Opieka wytchnieniowa”.

Słabe strony

- Wykluczenie społeczne, samotność oraz izolacja.
- Niska aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami, brak miejsc pracy.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych.

- Utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne, skutkujące starzeniem się społeczeństwa.
- Niewystarczające działania w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych i samotnych oraz rodzin o niskim statusie materialnym.

Szanse

- Likwidowanie barier architektonicznych.
- Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych.
- Realizacja projektów, spotkań integracyjnych, angażujących osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami w życie społeczne.
- Monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.
- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat sytuacji i potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

7. WIZJA I MISJA POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY BEŁŻYCE NA LATA 2024-2031

WIZJA POLITYKI SPOŁECZNEJ

Wizja rozwoju stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości społecznej obszaru gminy Bełżyce w perspektywie do 2031 r. Określa stan docelowy, do którego dążyć będą władze samorządowe i wszyscy zaangażowani partnerzy. Wskazuje ona zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych interwencji społecznych.

Wizja:

Gmina Bełżyce – gmina bezpieczna, aktywna, przyjazna i wolna od uzależnień dla wszystkich, bez względu na miejsce zamieszkania, wiek i stan zdrowia.

Gmina Bełżyce w 2031 roku będzie stanowić dobre miejsce do życia, nauki, samorozwoju, pracy i spędzania czasu wolnego. O jej atrakcyjności stanowi dobra jakość i dostępność usług, dostosowywanych do zmieniających się potrzeb i struktury społecznej, czyste środowisko naturalne oraz funkcjonalne i estetyczne przestrzenie publiczne. Gmina Bełżyce stale doskonali warunki do pełnego rozwoju i funkcjonowania rodzin poprzez wspomaganie ich we wszystkich fazach tego rozwoju, zwłaszcza rodzin z dziećmi i wymagających wsparcia w wychowaniu i kształceniu młodego pokolenia. Jednocześnie stara się efektywnie zaspokajać potrzeby i oczekiwania wszystkich mieszkańców, w tym osób starszych, chorych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, zagrożonych marginalizacją czy wykluczeniem społecznym, borykających się z problemami i trudnościami w realizacji własnych celów i aspiracji. Wspomagają ją w tym działające organizacje pozarządowe i społeczne, współpracujące i otrzymujące wsparcie od samorządu, ale również samodzielnie pozyskujące finansowanie dla kolejnych inicjatyw. Dzięki temu wzrasta poziom realnej i odczuwalnej jakości życia, rozwój ma charakter trwały i zrównoważony, a przede wszystkim integrujący wspólnotę lokalną oraz włączający i aktywizujący większość mieszkańców.

MISJA POLITYKI SPOŁECZNEJ – naczelny cel polityki społecznej gminy Bełżyce

Misja wskazuje naczelny cel polityki społecznej gminy Bełżyce, wokół którego powinny koncentrować się działania władz samorządowych, instytucji organizacyjnych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Misja to przesłanie będące podstawą budowy zintegrowanej, aktywnej, zdrowej i stale rozwijającej się społeczności lokalnej.

Misją polityki społecznej gminy Bełżyce jest:

Tworzenie systemu wsparcia społecznego, który zapobiega problemom mieszkańców i efektywnie reaguje w razie wystąpienia, a także aktywizuje i integruje wszystkie grupy społeczne.

Będzie to również możliwe, za sprawą przeprowadzanej w 2023 roku aktualizacji diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej gminy Bełżyce w zakresie usług społecznych.

8. CELESTRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Do realizacji misji obrano 3 cele strategiczne.

Cel strategiczny I: Stworzenie systemu skutecznej polityki wsparcia rodziny

Cele operacyjne:

- 1.1 Promocja i wsparcie rodziny w codziennym funkcjonowaniu i rozwoju
- 1.2 Efektywne przeciwdziałanie i zwalczanie kryzysów w rodzinie
- 1.3 Profilaktyka i zwalczanie uzależnień
- 1.4 Zadbanie o zdrowie fizyczne i psychiczne rodzin, w szczególności dzieci i młodzieży

Cel strategiczny II: Stworzenie systemu kompleksowej polityki senioralnej

Cele operacyjne:

- 2.1 Rozwój pakietu usług dla osób starszych i wsparcie ich opiekunów
- 2.2 Zwiększenie uczestnictwa osób starszych w różnorodnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego

Cel strategiczny III: Efektywna polityka w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością i ich bliskich

Cele operacyjne:

- 3.1 Wsparcie osób dotkniętych lub zagrożonych niepełnosprawnościami oraz ich bliskich
- 3.2 Aktywizacja i integracja osób dotkniętych lub zagrożonych niepełnosprawnościami

Cel strategiczny IV: Integrująca i aktywizująca polityka społeczna wobec potrzebujących mieszkańców

Cele operacyjne:

- 4.1 Aktywizacja zawodowa i przedsiębiorcza mieszkańców oraz wsparcie zatrudnienia i reintegracja osób bezrobotnych
- 4.2 Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna

4.3 Dobra dostępność i jakość usług społecznych

4.4 Efektywny system pomocy społecznej

Tabela 15. Realizacja Strategii- cele strategiczne, operacyjne, działania, zaangażowane podmioty, wskaźniki

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Działania	Zaangażowane podmioty	Wskaźniki
I Stworzenie systemu skutecznej polityki wsparcia rodziny	1.1 Promocja i wsparcie rodziny w codziennym funkcjonowaniu i rozwoju	- Promowanie wartości i postaw rodzinnych, prowadzących do zachowania ciągłości pokoleń, edukacji na rzecz rodziny i rodzicielstwa (m.in. edukacja młodzieży, zwiększenie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców i opiekunów, także w odniesieniu do trudnych sytuacji rodzinnych, kampanie, wydarzenia, np. pikniki rodzinne itp.).	CUS, placówki oświatowe, Urząd Miejski, Miejski Dom Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, rodzice, rady rodziców, Kościół, żłobek	-Ilość kampanii, wydarzeń, pikniki, pogadanek itp
		-Pomoc rzeczowa i finansowa dla osób i rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej.	CUS	Liczba rodzin/osób którym udzielono wsparcia rzeczowego i finansowego
		-Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży szkolnej.	CUS	Liczba dzieci, uczniów i młodzieży szkolnej objętych programem dożywiania – dane CUS i/lub placówek oświatowych;
		-Udzielanie pomocy rodzinom w formie pracy socjalnej	CUS	Liczba rodzin objętych pracą socjalną - dane CUS
		-Poradnictwo psychologiczne, prawne, psychiatryczne i inne	CUS, Urząd Miejski	Liczba osób korzystających z poradnictwa
		-Informacja i obsługa programu Karta Dużej Rodziny	CUS	Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny - dane CUS
		-Oferta aktywnego spędzania wolnego czasu wolnego, w	CUS, placówki oświatowe, Urząd Miejski, Miejski Dom	Liczba zorganizowanych form spędzania wolnego czasu

		szczególności dzieci i młodzieży oraz całych rodzin	Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, rodzice, rady rodziców, żłobek	Liczba osób biorących udział
		-Prowadzenie działań profilaktycznych w placówkach edukacyjnych z zakresu problemów dzieci i młodzieży, w tym związanych z hejtem i uzależnieniem od Internetu	Placówki oświatowe	Liczba działań Liczba osób uczestniczących
		-Działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa publicznego, w szczególności dzieci i młodzieży (m.in. prewencja, edukacja i profilaktyka w szkołach, walka z cyberprzemocą i innymi zagrożeniami cyfrowymi, poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, głównie pieszych i rowerzystów).	Placówki oświatowe, żłobek, Policja Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba działań na rzecz zwiększania bezpieczeństwa/ liczba osób Liczba interwencji Policji Pogadanki, itp. /Liczba osób biorących udział
		-Realizacja Gminnego Programu wspierania rodziny	CUS	Liczba realizowanych programów
	1.2 Efektywne przeciwdziałanie i zwalczanie kryzysów w rodzinie	-Rozwój pracy bezpośredniej z rodzinami, wsparcie rodzin przez asystenta rodziny w wypełnianiu podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poszerzenie oferty asysty rodziny	CUS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny Liczba rodzin, które zakończyły pracę z asystentem rodziny Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia z powodu bezradności

	-Aktywne reagowanie na problem przemocy domowej, w szczególności w ramach procedury Niebieskie Karty	Zespół Interdyscyplinarny CUS, Policja, placówki oświatowe	Liczba założonych procedur NK Liczba zakończonych procedur NK Liczba udzielonego wsparcia finansowego, rzeczowego z powodu przemocy domowej, Liczba interwencji z powodu przemocy domowej
	-Pomoc prawna, pedagogiczna, psychologiczna, terapeutyczna oraz inne formy wsparcia dla osób i rodzin w kryzysie.	CUS, Urząd Miejski, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia
	-Wdrażanie i aktualizacja zgodnie z potrzebami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej oraz ciągłe doskonalenie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny, CUS	Liczba programów Liczba szkoleń dla ZI
1.3 Profilaktyka i zwalczanie uzależnień	-Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w tym projekty współpracy z organizacjami pozarządowymi i społecznymi	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miejski, placówki oświatowe	Liczba dzieci i młodzieży szkolnej objęta programami profilaktycznymi Liczba pogadanek, spotkań Liczba realizowanych projektów
	-Zwiększenie dostępności usług z obszaru uzależnień, także uzależnień cyfrowych	CUS, Gminna Komisja Rozwiązywania	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnień,

			Problemów Alkoholowych	Liczba osób skierowanych na leczenie Liczba osób korzystających z terapii specjalistów w CUS z powodu uzależnień
1.4 Zadbanie o zdrowie fizyczne i psychiczne rodzin, w szczególności dzieci i młodzieży	-Edukacja i promocja zdrowego stylu życia połączone z działaniami ukierunkowanymi na aktywizację ruchową		Placówki oświatowe, żłobek, Centrum Kultury Fizycznej w Sportu, Urząd Miejski	Liczba pogadanek, kampanii prozdrowotnych, zajęcia ruchowe, Liczba zorganizowanych wydarzeń rekreacyjnych i sportowych
	-Promocja, organizowanie i wspieranie akcji oraz programów profilaktycznych, prozdrowotnych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców gminy.		Placówki oświatowe, żłobek, Centrum Kultury Fizycznej w Sportu, Urząd Miejski	Liczba programów profilaktycznych
	-Promocja zdrowia psychicznego oraz profilaktyka i leczenie zaburzeń psychicznych, głównie wśród dzieci i młodzieży szkolnej		Placówki oświatowe, CUS	Liczba zatrudnionych psychologów w placówkach oświatowych Liczba kampanii na rzecz zdrowia psychicznego Liczba dzieci i młodzieży korzystających w ramach realizowanych usług społecznych z porad psychologa, terapeutów, psychiatry Liczba rodzin korzystających z terapii w ramach usług społecznych

II Stworzenie systemu kompleksowej polityki senioralnej	2.1 Rozwój pakietu usług dla osób starszych i wsparcie ich opiekunów	-Doskonalenie i rozwijanie systemu świadczenia usług opiekuńczych	CUS	Liczba osób korzystających ze wsparcia realizowanego w ramach usług społecznych w formie zapewnienia usług opiekuńczych dla osób starszych
		-Działania na rzecz wydłużenia przebywania seniorów w środowisku rodzinnym	CUS	Liczba osób korzystających z programów dedykowanych dla osób starszych oraz ich rodzin (opieka wytchnieniowa, asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością) Liczba osób przebywających w DPS
		-Pomoc rzeczowa i finansowa dla osób i rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej.	CUS	Liczba osób starszych (w wieku 60 lat i więcej) korzystających z pomocy społecznej Liczba osób starszych objętych pracą socjalną
		-Pomoc osobom starszym i ich bliskim/opiekunom w rozwiązywaniu problemów życiowych, w szczególności: prawnych, rodzinnych, socjalnych – poradnictwo, w tym poradnictwo specjalistyczne	CUS, Urząd Miejski	Liczba osób, którym udzielono porad przez specjalistów w ramach realizowanych usług społecznych w CUS
	2.2 Zwiększenie uczestnictwa osób starszych w różnorodnych	-Prowadzenie Klubu Seniora i rozwój tej formy spędzania wolnego czasu i integracji seniorów	Urząd Miejski	Liczba uczestników Klubu Seniora Liczba zorganizowanych zajęć

	dziedzinach życia społeczno-gospodarczego	-Organizacja wydarzeń i zajęć dedykowanych seniorom w tym spotkań międzypokoleniowych oraz działania na rzecz zwiększenia biernego i aktywnego udziału osób starszych w kulturze	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, Miejski Dom Kultury, placówki oświatowe, żłobek	Liczba zorganizowanych wydarzeń Liczba osób w nich uczestniczących
		-Działania na rzecz zwiększenia udziału osób starszych w aktywnych formach spędzania czasu wolnego	Urząd Miasta, Centrum Kultury Fizycznej i Sportu	Liczba działań Liczba osób w nich uczestniczących
III Efektywna polityka w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością i ich bliskich	3.1 Wsparcie osób dotkniętych lub zagrożonych niepełnosprawnościami oraz ich bliskich	-Doskonalenie procesu wczesnej interwencji, rozpoznawania i leczenia, wspomagania rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe, żłobek, Urząd Miejski	Liczba dzieci, którym wydano orzeczenie Liczba dzieci/ uczniów z orzeczeniami
		-Udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej osobom z niepełnosprawnością, dotkniętym chorobą	CUS	Liczba osób
		-Zapewnienie dostępności usług społecznych dla osób z niepełnosprawnością lub dotkniętym chorobami w miejscu zamieszkania	CUS	Liczba osób
		-Świadczenie usługi opieki wytchnieniowej poprzez zapewnienie osoby, która czasowo odciążałaby faktycznego opiekuna	CUS	Liczba osób
		-Pomoc w formie usług opiekuńczych	CUS	Liczba osób Liczba godzin
		-Udzielanie wsparcia finansowego i niefinansowego w ramach systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności, długotrwałej choroby	CUS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności Liczba osób korzystających z pomocy

			społecznej z powodu długotrwałej choroby
3.2 Aktywizacja i integracja osób dotkniętych lub zagrożonych niepełnosprawnościami	-Podnoszenie świadomości społecznej odnośnie osób z niepełnosprawnością (działania edukacyjne i promocyjne, mające na celu przełamywanie barier mentalnych, kreowanie właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawności).	CUS, Urząd Miejski, placówki oświatowe, żłobek, Gminna Biblioteka Publiczna	Liczba działań edukacyjnych i promocyjnych Liczba pogadań, spotkań, itp
	-Edukacja przedszkolna i szkolna dzieci z niepełnosprawnościami, w tym z uwzględnieniem transportu.	Placówki oświatowe, żłobek	Liczba dzieci z niepełnosprawnością uczęszczających do szkoły/ przedszkola/ żłobka
	-Działania mające na celu zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy (m.in. wspieranie realizacji zawodowej w miejscach pracy chronionej oraz na otwartym rynku pracy, stymulowanie przedsiębiorców w zakresie tworzenia zakładów pracy chronionej oraz miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami).	PUP	Liczba osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych w PUP Liczba osób z niepełnosprawnością, które uczestniczyły w szkoleniach Liczba osób z niepełnosprawnością, które podjęły pracę Liczba ofert pracy dla osób z niepełnosprawnością
	-Integrująca oferta spędzania czasu wolnego (m.in. organizacja, wspieranie i promocja dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami i ich bliskim wydarzeń rozrywkowych, kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych i interdyscyplinarnych).	Urząd Miejski, placówki oświatowe, Gminna Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury Fizycznej i Sportu	Liczba zorganizowanych wydarzeń dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami Liczba osób uczestniczących

		-Zapewnienie dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej) w administracji lokalnej przez stosowanie uniwersalnego projektowania nowych rozwiązań lub racjonalnych usprawnień w usuwaniu istniejących barier. Dążenie do likwidacji barier architektonicznych w przestrzeniach wspólnych oraz komunikacyjnych.	Urząd Miejski, CUS, placówki oświatowe, żłobek, Gminna Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury Fizycznej i Sportu	Zapewnienie dostępności-
IV Integrująca i aktywizująca polityka społeczna wobec potrzebujących mieszkańców	4.1 Aktywizacja zawodowa i przedsiębiorcza mieszkańców oraz wsparcie zatrudnienia i reintegracja osób bezrobotnych	-Realizacja pracy socjalnej z bezrobotnymi, motywująca do aktywizacji oraz przyznawanie pomocy finansowej i niefinansowej z powodu bezrobocia	CUS	Liczba osób objętych pracą socjalną z powodu bezrobocia Liczba osób, którym przyznano świadczenie z powodu bezrobocia
		-Aktywizacja osób bezrobotnych w formie prac społecznie użytecznych	PUP	Liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych
		-Wspieranie zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy	PUP	Liczba ofert pracy Liczba osób skierowanych do pracy Liczba realizowanych projektów/ liczba osób uczestniczących Liczba zarejestrowanych jako bezrobotni, poszukujący pracy
	4.2 Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna	-Organizacja imprez integracyjnych dla lokalnej społeczności	Urząd Miejski, Miejski Dom Kultury, Centrum Kultury Fizycznej i Sportu, placówki oświatowe	Liczba zorganizowanych imprez oraz liczba osób w nich uczestniczących

		-Promocja i wspieranie wolontariatu	Urząd Miejski, placówki oświatowe, Miejski Dom Kultury	Liczba wolontariuszy, Liczba działań realizowanych wspólnie z wolontariuszami
4.3 Dobra dostępność i jakość usług społecznych		-Tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego poprzez zajęcia, koła zainteresowań, warsztaty, imprezy kulturalne i sportowe, także na terenach wiejskich	Urząd Miejski Organizacje pozarządowe , podmioty z obszaru działalności kulturalnej, sportowej i organizacji czasu wolnego	Ilość zorganizowanych imprez kulturalnych, warsztatów itp. Liczba uczestników
		-Wspieranie rozwoju systemu opieki zdrowotnej oraz prowadzenie akcji promujących zdrowy styl życia i profilaktykę chorób	Podmioty ochrony zdrowia, Urząd Miejski, Organizacje pozarządowe	Liczba akcji promujących zdrowy styl życia i profilaktykę chorób
		-Zapewnienie dostępu do infrastruktury kulturalnej i sportowej oraz jej modernizacja i rozwój według potrzeb	Urząd Miejski	Liczba inwestycji, modernizacji
4.4 Efektywny system pomocy społecznej		-Podnoszenie kompetencji kadr pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach, kursach, itp	CUS	Ilość szkoleń Liczba uczestników
		-Wspieranie i promowanie inicjatyw na rzecz ekonomii społecznej	CUS, Urząd Miejski, PUP	Liczba działań zmierzających do powołania podmiotów ekonomii społecznej na terenie gminy, np. skupiających osoby z niepełnosprawnością, długotrwale bezrobotne, osoby starsze oraz inne

				zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym
		-Rozwój interdyscyplinarnej współpracy różnych podmiotów działających w obszarze wspierania mieszkańców	CUS, Urząd Miejski, Miejski Dom Kultury Centrum Kultury Fizycznej i Sportu, placówki oświatowe, Miejska Biblioteka Publiczna	Liczba wspólnych inicjatyw na rzecz mieszkańców gminy

9. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bełżyce przyczyni się do:

- stałej i pełnej diagnozy problemów społecznych i oceny stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrostu efektywności działań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- wzrostu jakości życia lokalnej społeczności oraz atrakcyjności gminy jako przyjaznej dla rodzin z dziećmi, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami;
- zwiększenia udziału społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- poprawy dostępu do informacji o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym, skierowanych do różnych grup adresatów;
- poprawy dostępności i wzrostu jakości usług kulturalnych;
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych;
- budowania kapitału ludzkiego opartego na wiedzy oraz świadomego i aktywnego społeczeństwa;
- wzmocnienia funkcji integracyjnych i społecznych mieszkańców;
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej;
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa;
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy;
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień;
- zmniejszenia skali przemocy domowej;
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia.

10. ANALIZA RYZYKA

Ryzyko w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, definiujemy, jako możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało negatywny wpływ na realizację jej zapisów. Występujące w otoczeniu ryzyko może doprowadzić do zmiany kierunków i rezultatów Strategii, może mieć, zatem wpływ na jej kształt i wdrażanie. Prawidłowo przeprowadzona identyfikacja ryzyka i ich analiza pozwala na skuteczne zarządzanie całym procesem wdrażania Strategii i podejmowanie odpowiednio wcześniej działań zapobiegawczych i korygujących.

Dlatego ze względu na zmienność otoczenia zewnętrznego niezbędnym elementem Strategii, jest analiza ryzyka, która powinna być przeprowadzona już na etapie przygotowania do opracowywania Strategii.

Źródła występowania ryzyka dotyczą:

- przyczyn zewnętrznych - zalicza się do nich globalne warunki, jakie występują w sferze politycznej i prawnej, warunki panujące w gminie, uwarunkowania społeczne, kulturowe w obszarze działania, wymagania instytucji finansowych. Przyczyny zewnętrzne najczęściej znajdują się poza kontrolą jednostki,

- przyczyn wewnętrznych - obejmują sposób zaplanowania działań w Strategii wraz z występującymi czynnikami ludzkimi.

Proces zarządzania ryzykiem powinien przebiegać według ściśle określonych etapów, a mianowicie:

- identyfikacja ryzyka oraz zagrożeń,
- ocena ryzyka oraz zagrożenia,
- określenie działań prowadzących do ograniczenia ryzyka, zagrożenia,
- badanie efektywności podjętych działań korekcyjnych.

W ramach prowadzonej analizy istotne znaczenie oprócz zdefiniowania ryzyka w poszczególnych obszarach, ma wskazanie działań zapobiegawczych, jakie należy przedsięwziąć w celu minimalizacji lub zapobieżenia niekorzystnym zdarzeniom.

Zdefiniowane i opisane poniżej ryzyka mogą wystąpić we wszystkich przyjętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, celach strategicznych i kierunkach działań. Analizując ryzyka, jakie mogą się pojawić w toku wdrażania Strategii, należy mieć na uwadze również ich stopień wystąpienia, który może być niski, średni lub wysoki oraz źródło, które może być wewnętrzne lub zewnętrzne.

Obszar ryzyka	Definicja ryzyka	Działania zapobiegawcze	Stopień wystąpienia ryzyka
polityczny	niekorzystne, blokujące działania władz, które mają wpływ na wdrażanie zapisów strategicznych	bieżące upowszechnianie i promocja Strategii oraz angażowanie przedstawicieli władz w działania strategiczne	średni
prawny	zmiany regulacji prawnych lub wprowadzenie nowych przepisów	stałe monitorowanie zmian ustawowych i przepisów lokalnych	wysoki
społeczny	brak motywacji osób, co do których kierowane są działania w ramach Strategii, do zmiany swojej sytuacji życiowej i społecznej	angażowanie mieszkańców z terenu Gminy Bełżyce w działania w ramach programów zmierzających do wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	średni
finansowy	brak wystarczających środków finansowych	właściwe planowanie wydatków, analiza dostępnych środków oraz działania na rzecz pozyskania zewnętrznych środków finansowych	średni
organizacyjny	brak prawidłowej i terminowej realizacji celów związanej z niedoborami w zasobach kadrowych	organizowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w realizację Strategii	niski

11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Środki finansowe na realizację poszczególnych celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bełżyce, przeznaczane będą co roku, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek wyznaczonych do ich realizacji. Podstawowym źródłem finansowania działań będą środki pochodzące z budżetu samorządowego, jednak pełna realizacja Strategii nie będzie możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania. Zakłada się, iż środki na finansowanie poszczególnych działań w ramach Strategii pochodzić będą z następujących źródeł:

- środków własnych budżetu gminy,
- dotacji z budżetu państwa,
- środków z funduszy krajowych,
- potencjalnych środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

12. ZMIANY W STRATEGII

Wobec potencjalnych zmian zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej Uchwały Rady Miejskiej w Bełżycach.

W szczególności Strategia może zostać zmieniona czy uzupełniona na wniosek Burmistrza lub Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Bełżycach. Przesłankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących na terenie gminy organizacji, podmiotów gospodarczych lub poszczególnych mieszkańców.

13. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bełżyce na lata 2024-2031 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy domowej i ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Szkolne programy profilaktyczno-wychowawcze

W ramach Strategii mogą być realizowane programy oraz projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

14. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitorowanie, a więc stała obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bełżyce na lata 2024-2031 jest

koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowności ich wdrożenia. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiągniętych rezultatów i realizowanych działań.

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie w sposób stały i ciągły poprzez następujące działania:

- przygotowanie i przedkładanie corocznego raportu z przebiegu realizacji działań i projektów,
- ocenę osiągniętych rezultatów,
- ocenę aktualności strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych.

Bazą informacji statystycznej będą przede wszystkim dane GUS oraz dane gromadzone przez jednostki i instytucje zaangażowane bezpośrednio w realizację działań w ramach Strategii m.in. Urząd Miejski w Bełżycach, CUS w Bełżycach, placówki oświatowe oraz Powiatowy Urząd Pracy.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bełżyce będzie Centrum Usług Społecznych w Bełżycach.

15. SPIS TABEL I WYKRESÓW

TABELE

Tabela 1. Bilans użytkowania terenów

Tabela 2. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci. Rok 2023 r.

Tabela 3. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci. Rok 2022 r.

Tabela 4. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci. Rok 2021 r.

Tabela 5. Struktura ludności w gminie Bełżyce w latach 2021-2023

Tabela 6. Struktura bezrobocia w gminie Bełżyce

Tabela 7. Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w latach 2021-2022 w gminie Bełżyce

Tabela 8. Liczba świadczeń oraz kwota świadczeń w ramach formy pomocy Posiłek w latach 2021 - 2022 w gminie Bełżyce

Tabela 9. Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej w latach 2021 - 2022 w gminie Bełżyce

Tabela 10. Liczba rodzin korzystających z pomocy w latach 2021-2023

Tabela 11. Typy rodzin objętych pomocą społeczną. Rok 2021

Tabela 12. Typy rodzin objętych pomocą społeczną. Rok 2022

Tabela 13. Typy rodzin objętych pomocą społeczną. Rok 2023

Tabela 14. Powody przyznania pomocy społecznej

Tabela 15. Realizacja Strategii – cele strategiczne, operacyjne, działania, zaangażowane podmioty, wskaźniki.

WYKRESY

Wykres 1. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia w latach 2021-2022 w gminie Bełżyce

Wykres 2. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia w latach 2021-2022 w

gminie Bełżyce

- Wykres 3. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w latach 2021-2022 w gminie Bełżyce
- Wykres 4. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w formie zasiłku w latach 2021-2022 w gminie Bełżyce
- Wykres 5. Liczba rodzin objęta pomocą z powodu przemocy w rodzinie w latach 2021-2022 w gminie Bełżyce
- Wykres 6. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym rodziny niepełne oraz wielodzietne w latach 2021-2022 w gminie Bełżyce
- Wykres 7. Osoby, które wzięły udział w ankiecie w gminie Bełżyce wg płci
- Wykres 8. Wiek badanych, którzy wzięli udział w ankiecie w gminie Bełżyce
- Wykres 9. Procentowe zestawienie ankietowanych ze względu na obszar zamieszkania
- Wykres 10. Problemy społeczne wymagające pilnego rozwiązania wskazane przez ankietowanych
- Wykres 11. Zestawienie odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzin ubogich
- Wykres 12. Przyczyny ubóstwa zdaniem ankietowanych
- Wykres 13. Zestawienie dotyczące występowania uzależnienia na terenie gminy Bełżyce
- Wykres 14. Powody uzależnienia w gminie Bełżyce zdaniem ankietowanych
- Wykres 15. Działania, które powinny zostać podjęte w celu pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom w gminie Bełżyce
- Wykres 16. Odpowiedzi ankietowanych dotyczące występowania przemocy domowej na terenie gminy Bełżyce
- Wykres 17. Przyczyny przemocy domowej zdaniem ankietowanych na terenie gminy Bełżyce
- Wykres 18. Działania, które powinny zostać podjęte w celu wsparcia osób zagrożonych przemocą na terenie gminy Bełżyce
- Wykres 19. Działania, które wpłynęłyby pozytywnie na sytuację rodzin niepełnych i wielodzietnych w gminie Bełżyce
- Wykres 20. Problemy społeczne osób niepełnosprawnych w gminie Bełżyce zdaniem ankietowanych
- Wykres 21. Działania, które ułatwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym gminy
- Wykres 22. Problemy społeczne seniorów w gminie Bełżyce
- Wykres 23. Działania, które umożliwiłyby osobom starszym pełniejszy udział w życiu społecznym gminy Bełżyce
- Wykres 24. Najważniejsze problemy dzieci i młodzieży, zdaniem ankietowanych na terenie gminy Bełżyce
- Wykres 25. Ilość osób deklarujących konieczność pobudzenia określonych form aktywności na terenie gminy Bełżyc
- Wykres 26. Odpowiedzi na pytanie „Czy mieszkańcy gminy Bełżyce mają zapewniony dostęp do:

Urząd Miejski w Bełżycach. ul. Lubelska 3, 24-200 Bełżyce.

Urząd Miejski w Bełżycach. ul. Lubelska 3, 24-200 Bełżyce.

